ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱՐՄԱՎԻՐԻ ՄԱՐԶԻ
ԽՈՅ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԱՎԱԳԱՆԻ

Հայաստանի Հանրապետության Արմավիրի մարզի Խոյ համայնք
ՀՀ Արմավիրի մարզ գ.Գեղակերտ Մ.Մաշտոցի 30
էլ.փոստ khoy.community@gmail.com

Ո Ր Ո Շ Ո Ւ Մ

20 մայիսի 2022 թ. N 69-Ա

ՀՆԳԱՄՅԱ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԾՐԱԳԻՐԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Ղեկավարվելով <<Տեղական ինքնակառավարման մասին>> ՀՀ օրենքի 82-րդ հոդվածով և հիմք ընդունելով համայնքի ղեկավարի առաջարկությունը.

ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԱՎԱԳԱՆԻՆ ՈՐՈՇՈՒՄ Է՝

1. Հաստատել Հայաստանի Հանրապետության Արմավիրի մարզի Խոյ համայնքի հնգամյա զարգացման ծրագիրը համաձայն հավելվածի:

2. Սույն որոշումն ուժի մեջ է մտնում ընդունման պահից:

ԱՎԱԳԱՆՈՒ ԱՆԴԱՄՆԵՐ՝

Կողմ –12 Դեմ-0 Ձեռնպահ-0

1. Մեխակյան Արգիշտի ____________
2. Յայլոյան Լյուդվիկ ____________
3. Համբարձումյան Էդգար ____________
4. Գրիգորյան Լուսինե ____________
5. Գրիգորյան Վաչիկ ____________
6. Պետրոսյան Արտակ ____________

7. Միրզախանյան Սոֆիա ____________

8. Գևորգյան Աննա ____________

9. Ասատրյան Հրայր ____________

10. Ստեփանյան Արման ____________

11. Ենգիբարյան Լիլիթ ____________

12. Եղիազարյան Լյուդվիկ ____________

ԽՈՅ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՂԵԿԱՎԱՐ՝ Ա. ՄԵԽԱԿՅԱՆ

2022 թվականի մայիսի 20

գ. Արշալույս

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

ԱՐՄԱՎԻՐԻ ՄԱՐԶ

ԽՈՅ ՀԱՄԱՅՆՔԻ

2022-2026 ԹՎԱԿԱՆՆԵՐԻ

ՀՆԳԱՄՅԱ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

Կազմել է՝ համայնքի ղեկավար Արգիշտի Մեխակյան

Հաստատվել է համայնքի ավագանու 20 մայիսի 2022թ. 69-Ա որոշմամբ

Խոյ

2022 թվական

1. Համայնքի ղեկավարի խոսք

ՀՀ Արմավիրի մարզի Խոյ բազմաբնակավայր համայնքի զարգացման հնգամյա ծրագիրը այն հիմնական փաստաթուղթն է, որը նախատեսում է առաջիկա հինգ տարիների համար համայնքի խնդիրների արդյունավետ լուծում և նպատակային գործընթացի իրականացում: Հնգամյա զարգացման ծրագիրը կազմվել է հաշվի առնելով ազգաբնակչության կարծիքը, համայնքի առկա հիմնախնդիրների առաջնահերթությունը և ֆինանսատնտեսական ռեսուրսների գնահատման մակարդակը: Բոլորս էլ քաջ գիտակցում ենք, որ մեր համայնքում դեռ շատ անելիքներ կան, որպեսզի այն դառնա զբոսաշրջության տարածաշրջանային կենտրոն՝ մաքուր, բարեկարգ, զարգացած ենթակառուցվածքներով, որտեղ բնակչությունը զբաղվում է գյուղատնտեսությամբ, փոքր և միջին ձեռնարկատիրությամբ, վերամշակող արտադրությամբ:

Խոյ համայնքում հիմնական խնդիր է հանդիսանում աշխատատեղերի բացակայությունը, որից էլ բխում են սոցիալ–տնտեսական մյուս հիմնախնդիրները: ՀՀԶԾ-ն իր մեջ ինչ որ չափով ներառում է նաև այնպիսի բաղադրիչներ, որոնց գործարկման դեպքում հնարավորություն կընձեռնվի որոշակի չափով առաջնորդող գաղափարներով նպաստել խնդրի լուծման խոչընդոտների վերացմանը:

ՀՀԶԾ-ը ենթադրում է նաև 2022-2026 թվականի բյուջետային ծրագրերն իրականացնելիս՝ որոշակի ռեսուրսներ ներդնելու դեպքում արդյունքների ձեռքբերում, միաժամանակ արմատավորելով նոր որակի և մակարդակի կառավարում, ձևավորելով ներդրված ռեսուրսների և ստացված արդյունքների միջև ինտեգրացված կապ, ապահովելով բյուջետային ծրագրի միջոցառումների ու գործողությունների կատարման թափանցիկությունն ու վերահսկման արդյունավետ մեխանիզմը:

Սա հնարավորություն է տալիս համայնքի զարգացման հնգամյա ծրագրի (ՀԶՀԾ) հիման վրա պլանավորել համայնքի առկա ֆինանսական միջոցները, դրանք օգտագործել խնայողաբար, արդյունավետ և հրապարակային:

Կարևորելով մասնակցային գործընթացները տեղական ինքնակառավարման համակարգում, (ՀՀԶԾ) այս ձևաչափով ամրագրվում է հաշվետվողականությունը, շարունակականությունը, ծրագրերի և խնդիրների կատարման առաջնահերթությունների հստակ սահմանումը, բյուջետավարման գործառույթների հստակ վերաբաշխումն ու չափելիությունը:

Որդեգրելով աշխատանքային նոր ռազմավարություն, ՀՀԶԾ-ով առավել կարևորվում են բնակչությանը համայնքային ծառայությունների արդյունավետ մատուցումը և համայնքի խնդիրների աստիճանական լուծումը:

Այս բաղադրիչներով ներառյալ Խոյ համայնքի հնգամյա զարգացման ծրագիրը կնպաստի բնակչության բարեկեցության բարելավմանը, երիտասարդ սերնդի դաստիարակմանը և մեր համայնքի ներդաշնակ զարգացմանը:

Ծրագիրը իրենից ենթադրում է այնպիսի փաստաթուղթ, որում ընդգրկվում են համայնքի համար կենսական նշանակություն ունեցող խնդիրներ, որոնց լուծման փուլերը դառնում են ծրագրի բաղադրիչներ: Դրանց լուծմանն է ուղղվում հետագա տարիների գործունեությունը:

2. Համայնքի իրավիճակի նկարագրություն

2.1 Համայնքի ընդհանուր նկարագրություն

Խոյ խոշորացված համայնքը Արմավիրի մարզի 7 համայնքներից մեկն է: Խոյ խոշորացված համայնքը կազմավորվել է 2021 թվականի դեկտեմբերի 5-ին ՀՀ Արմավիրի մարզում կայացած ՏԻՄ ընտրությունների արդյունքում՝ «Հայաստանի Հանրապետության վարչատարածքային բաժանման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» 2021 թվականի սեպտեմբերի 24-ի ՀՀ ՀՕ-328-Ն օրենքով:

Փոփոխության արդյունքում՝ ՀՀ Արմավիրի մարզի Խոյ գյուղական համայնքը, Ամբերդ, Արագած, Արշալույս, Այգեշատ, Աղավնատուն, Գեղակերտ, Դաշտ, Դողս, Լեռնամերձ, Ծաղկալանջ, Ծաղկունք, Ծիածան, Հայթաղ, Հովտամեջ, Մոնթեավան, Մրգաստան և Շահումյան բնակավայրի միավորումից: Համայնքի կենտրոնը Գեղակերտ բնակավայրն է:

Գեղակերտ համայնքի պատմական անցյալի վկան 13-րդ դարում կառուցված Սուրբ Հարություն եկեղեցին է, որը մինչ այժմ գործող է: 1928 թվականի Թուրքմենչայի պայմանագրից հետո, երբ Արևելյան Հայաստանը միացավ Ռուսաստանին, Պարսկաստանի Սալմաստ հայաշատ գավառի Ուրմիա գյուղաքաղաքի Սամաղար բնակավայրից մեծ թվով գաղթականներ են եկել և տարածքը անվանել են Սամաղար: Հետագայում՝ 1978 թվականին, համայնքի օտարածին անունը փոխելու նպատակով այն վերանվանվել է Գեղակերտ, 1991 թվականին այն կրկին վերանվանվել է Սամաղար: Սկսած 2006 թվականից համայնքն անվանվում է Գեղակերտ:

Ներգաղթածները հիմնականում զբաղվել են այգեգործությամբ և գինեգործությամբ, զարգացրել են առևտուրը և արհեստները: Ժամանակին մեծ համբավ է վայելել Սամաղարի գինին, որը Եփրատ, Տիգրիս գետերով հասցրել են Միջին Արևելք, ինչպես նաև արտահանել են Արմավիր, Կրասնոդար, Դոնի Ռոստով և այլն:

Խորհրդային կարգերի հաստատումից հետո Սամաղար համայնքը եղել է շրջկենտրոն, իր մեջ ներառելով Էջմիածնի, Հոկտեմբերյանի, Թալինի, Արտաշատի, Ապարանի և Աշտարակի մի շարք բնակավայրեր և 1934 թվականին իր տեղը զիջել է Էջմիածնին:

Գեղակերտ համայնքի կենտրոնում կա երեք հուշակոթող: Դրանցից մեկը հավերժացնում է Հայրենական Մեծ պատերազմում զոհված 117 սամաղարցիների հիշատակը, իսկ մյուս հուշարձանը կառուցված է ի պատիվ արցախյան ազատամարտիկների, որոնցից երեքը զոհվեցին այդ պատերազմում: Հուշարձանը կառուցվել է Գեղակերտ համայնքի պատվավոր քաղաքացի Ռուստամ Նիկողոսյանի նվիրատվությամբ: Համայնքի նախկին բնակիչ Վաղինակ Խաչատրյանի նվիրատվությամբ համայնքի կենտրոնում կառուցվել է խաչ- հուշակոթող՝ նվիրված 2016 թվականի քառօրյա պատերազմի զոհերին:

Գեղակերտը գտնվում է Արարատյան դաշտավայրում՝ Արմավիրի վարչական տարածքում, ծովի մակերևույթից 900մ բարձրության վրա: Մարզկենտրոնից տեղակայված է 25կմ հեռավորության վրա՝ դեպի հյուսիս-արևմուտք:

Խոյ համայնքի վարչական տարածքը կազմում է 11181.03 հա, այդթվում՝ բնակավայրերի

տարածքը՝ 2092.40 հա, արդյունաբերական և արտադրական նշանակության հողեր՝ 337.93 հա, հատուկ պահպանվող տարածքներ՝ 273.65 հա, հատուկ նշանակության՝ 1.13 հա: Խոյ համայնքի տնտեսության առաջատար ճյուղը և բնակչության հիմնական զբաղվածության ոլորտը գյուղատնտեսությունն ու անասնապահությունն է: Անասնաբուծության հիմնական ճյուղը խոշոր եղջերավորներն են՝ 3617 գլուխ, որից կովեր 1214 գլուխ, երինջ - 1046 գլուխ, արտադրող ցուլեր -117 գլուխ: Ոչխարներ՝ 5875, խոզեր՝ 1769: Տարածված է նաև մեղվապահությունը՝ 1185 մեղվաընտանիք, թռչունների թիվը՝ 81071:

Ամբերդ բնակավարը ունի երկար տարիների պատմություն, այդ է վկայում գյուղում կառուցված Թովմաս Առաքյալի անվան եկեղեցին և գերեզմանոցը, որը ապացուցում է , որ գյուղը բնակեցված է եղել Թիֆլիսահայերով 17-րդ դարում: Գյուղը գտնվում է ծովի մակարդակից 850մ բարձրության վրա: Ամբերդ գյուղը գտնվում է Քասախ գետի ափին, գյուղի հյուսիսային կողմում Քասախ գետին է միանում Ամբերդ վտակը: Գյուղը սահմանակից է Արագածոտնի մարզի Ոսկեհատ և Ոսկեվազ գյուղերի հետ: Գյուղի ծայրամասում է վերջանում Աշտարակի ձորը: Արմավիրի մարզից գյուղը սահմանակից է Լեռնամերձ, Աղավնատուն, Արագած, Դողս, Այգեշատ գյուղերի հետ:

Արագած բնակավայրը գտնվում է Արմավիրի մարզում: Գյուղը ձևավորվել է 1828 թվականին, ռուս-պարսկական պատերազմից հետո՝ Թուրքմենչայի պայմանագրով Պարսկաստանի Խոյի Սալմաստ գավառից գաղթած հայերով: Մինչև 1946 թվականը գյուղը անվանվել է Խզնաուզ, Խզինար, Խինուաուզ: 1946 թվականից գյուղն Արագած լեռան անունով կոչվել է Արագած, քանի որ գտնվում է Արագած լեռան փեշերին, և գյուղից այն կողմ էլ հենց սկիզբ է առնում Արարատյան դաշտավայրը:

Գյուղը գտնվում է ծովի մակերևույթից 908 մբարձրության վրա, Արարատյան դաշտավայրում :

Կլիման չոր է, խիստ ցամաքային, օդի տարեկան միջին ջերմաստիճանը տատանվում է 9-11 ^{0} C-ի սահմաններում: Շոգ օրերը տևում են չորս ամիս, հուլիս և օգոստոս ամիսներին օդի ջերմաստիճանը հասնում է մինչև 41 ^{0} C: Տարեկան տեղումները տատանվում են 250-350 մմ-ի սահմաններում:

Ձմեռը չափավոր ցուրտ է , միջին ջերմաստիճան -4 –ից -6 ^{0} C, իսկ նվազագույնը՝ -32 ^{0} C :

Արագած գյուղը գտնվում է մարզկենտրոնից 25 կմ հեռավորության վրա, իսկ շրջկենտրոնից՝ 10 կմ:

Գյուղացիների հիմնական զբաղմունքը գյուղատնտեսությունն է , աճեցվում են տարբեր տեսակի բանջարեղեն ու մրգեր: Արագած գյուղն ունի միջնակարգ դպրոց, որը կրում է զոհված ազատամարտիկ Մեխակ Մեխակյանի անունը, մշակույթի տուն, բուժամբուլատորիա, մանկապարտեզ: Գյուղում գործում է պարի խմբակ և բռքսի խմբակ:

Արշալույս բնակավայրը 1828 թվականին հիմնադրված Քյորփալու անվամբ: Գյուղում առկա են եղել մի քանի տնտեսություն, որոնց թիվը հետագայում աճել է 1915 թվականին թուրքական յաթաղանից պրծած Արևմտյան Հայաստանից ներգաղթած հայրենակիցների շնորհիվ, որոնք հիմնել են շինություններ, մասնակցություն են ունեցել գյուղի հետագա զարգացմանը: 1935 թվականին գյուղն վերանվանվել է Արշալույս անվամբ: 1946 թվականից տարբեր երկրներից գյուղ են եկել թվով մեծ մեր հայրենակիցներ, որոնց շնորհիվ գյուղը մեծացել, հզորացել և դարձել է բնակության համար հարմարավետ ապրելատեղ:

Սարդարապատի ճակատամարտի օրերին Իգդիրի հետևակային դիվիզիան ու հատուկ հեծելազորային խումբը, ինչպես նաև հայ հոգևորականներն ու աշխարհազորայինները, Քյորփալու գյուղի տարածքից ճակատագրական հարված են հասցրել թուրքերի մեծաքանակ զորքին: Հերոսամարտին ակտիվ մասնակցություն են ցուցաբերել նաև գյուղի բնակիչները:

1937 թվականին Հայաստանում տեղի է ունեցել կոլեկտիվացում, ինչպես բոլոր գյուղերը Արշալույս գյուղը ևս նրանց հետ անցել է կոլետիվացման շրջան: Արշալույսցիները ակտիվ կերպով իրենց նվիրել են կոլեկտիվացման գործին: Գյուղում հիմնվել է կոլտնտեսություն, համագյուղացիները իրենց սեփական հողը, գյուղատնտեսական գործիքները, անասունները նվիրել են կոլտնտեսությանը:

1961 թվականին շահագործման է հանձնվել գյուղի մշակույթի տունը, որի կառուցման աշխատանքների տևողությունը եղել է մոտ 14 տարի: Դրանից հետո գյուղն ապրել է բուռն զարգացում, կառուցվել են զանազան շինություններ, անասնագոմեր, մեքենատրակտորային պարկեր, պահեստներ և այլ շինություններ:

Գյուղում զարգացել է նաև գյուղատնտեսությունը, անասնապահությունը, խոզաբուծությունը և թռչնաբուծությունը: Սկզբնական շրջանում գյուղը զբաղվել է բամբակագործությամբ և այգեգործությամբ, որից հետո սկսել են մշակել բանջարաբոստանային կուլտուրաներ, որը նպաստել է գյուղի կոլտնտեսության հարստացմանը: Այդ տարիների ընթացքում գյուղում կատարվել են լուսավորության և գազաֆիկացման աշխատանքներ:

1988 թվականին կառուցվել է Հայրենական Մեծ պատերազմում զոհված հայրենակիցներին նվիրված հուշարձան կոթող:

Գյուղի երիտասարդությունը ակտիվ մասնակցություն է ունեցել Արցախյան պատերազմին, շատերը իրենց կյանքը նվիրաբերել են Արցախի ազատագրմանը: 1995 թվականին կառուցվել է հուշարձան նվիրված Արցախյան ազատամարտի հերոսներին, որի միջոցով երախտապարտ արշալույսցիները իրենց հարգանքի տուրքն են մատուցել համայնքի սրբազան հողում ամփոփված, հերոսի մահով ընկած յոթ համագյուղացիների շիրիմներին:

Գյուղի մասին հիշատակումներ կան Կոմիտասի կենսագրության էջերից: Ճեմարանում ուսանելու տարիներին Սողոմոնը հյուրընկալվում է իր դասընկերոջ տանը Քյորփալու գյուղում և առաջին անգամ շինականի տանը լսում է ժողովրդական երգ և ձայնագրում այն:

Մարզկենտրոնից գտնվում է 17 կմ հեռավորության վրա, իսկ մայրաքաղաքից՝ 25 կմ: Այստեղով է անցնում Երևան – Արմավիր մայրուղին:

Գյուղը գտնվում է Արարատյան դաշտում ծովի մակերևույթից 920 մ բարձրության վրա: Կլիմայական պայմանները կիսաանապատային, չոր ցամաքային են: Ամռանը միջին ջերմաստիճանը + 25 ^{0}C , ձմռանը՝ - 5^{0} C: Տեղումների միջին քանակը 300մմ :

Գյուղի բնակիչների հոգևոր կյանքում մեծ դեր է կատարում <<Սուրբ Մարիամ Աստվածածին>> եկեղեցին: Գյուղում գտնվում է նաև Սուրբ Կարապետ Սրբավայրը, որտեղ ամեն տարի Սուրբ Հարության տաղավար տոնին հաջորդող կիրակի օրը կատարվում է ուխտագնացություն:

<u>Այգեշատ</u> գյուղը գտնվում է մարզի հյուսիս–արևելյան մասում, ծովի մակերևույթից 870մ բարձրության վրա, նախալեռնային գոտի է, գտնվում է Ուրց-Կոտայք-Շամիրամ և Մերձարաքսյան գոտիներում, մարզկենտրոնից հեռավորությունը 32 կմ է, մայրաքաղաքից՝ 30կմ: Գյուղի կլիման ձմռանը ցուրտ է, ամռանը՝ շոգ, հաճախ դիտվում է երաշտ և ցրտահարություն:

Համայնքն ունի 563.84 հա հողատարածք: Ավելի քան 1500 տարեկան է:

Աղավնատուն գյուղը գտնվում է պատմական Մեծ Հայքի Այրարատ նահանգի Արագածոտն գավառի հարավում, քառագագաթ Արագած լեռան հարավային ստորոտում, ծովի մակերևույթից 875մ բարձրության վրա: Աղավնատուն գյուղը եղել է մարդկության բնակության ամենահին օրրաններից մեկը : Այդ են վկայում վերջին տարիներին նրա շրջակայքում կատարված ուսումնասիրություններն ու հետազոտությունները, որոնց ընթացքում գտնվել են նախնադարյան համայնական հասարակության ժամանակին վերաբերվող քարե գործիքներ, խեցեղեն մնացորդներ, բնակության վայրերի հետքեր, դամբարաններ: Աղավնատուն գյուղի շրջակայքում կան բազմաթիվ հին հուշարձաններ, ճարտարապետական կառույցներ, իշխանական դամբարան և այլն: Նրանցից ամենահինը Բերդ ամրոցն է : Այն շրջապատված է պարիսպով, որին կից արդեն քրիստոնեական շրջանում կառուցվել են մի քանի բուրգեր , որոնցից ներկայումս միայն մեկը գոյություն ունի:

Բագրատունիների թագավորության ժամանակ Բերդի տերերը նրա մեջ կառուցել են եկեղեցի ՝ սրբատաշ կարմիր տուֆից: 13-14-րդ դարերում կառուցվել է իշխանական դամբարանը, որին անվանել են <<Գյունբազ>>, այն եղել է ուխտատեղ, որտեղ կատարվել են բազմաբնույթ ծիսակատարություններ, երգել ,պարել , զվարճացել են:

Գյուղի <<Բաղբաղներ>> կոչվող այգիների շրջանում է գտնվում <<Կարմրավոր>> սրբավայրը, որի ներսում գտնվում է տապանաքար՝ փորագրված խաչով: Սրբավայրի շրջակայքում կան բազմաթիվ տապանաքարեր: Գյուղի ներկայիս գերեզմանատանը կից գտնվում է <<Սուրբ Կարապետ>> սրբավայրը, որտեղ կան բազմաթիվ քարաբեկորներ և մեծ խաչքար:

2012 թվականի հոկտեմբերի 21-ին Աղավնատուն գյուղում բացվել է <<Սուրբ Աննա>> եկեղեցին: Եկեղեցու օծման արարողությունը կատարել է Արմավիրի թեմի առաջնորդ Տեր Սիոն Եպիսկոպոս Ադամյանը Արմավիրի թեմի հոգևոր դասի մասնակցությամբ: Եկեղեցու բակում տեղադրված են 17 խաչքարեր, որոնց հեղինակը քանդակագործ Ռուբեն Նալբանդյանն է: Եկեղեցին կառուցվել է բարերար Վահան Ավագյանի կողմից:

Աղավնատուն գյուղը գտնվում է մարզկենտրոնից 30կմ հեռավորության վրա: Գյուղի կենտրոնով անցնող ճանապարհը միակ կարճ ճանապարհն է , որը կապում է Արմավիրի և Արագածոտնի մարզերը: Գյուղի կենտրոնում է գտնվում համայնքապետարանի շենքը, մշակույթի տունը, հուշարձան համալիրը:

Գյուղի ազգաբնակչությունը հիմնականում զբաղվում է այգեգործությամբ, դաշտային մշակաբույսերի աճեցմամբ, ինչպես նաև անասնապահությամբ:

Կլիման չոր է, խիստ ցամաքային: Օդի տարեկան միջին ջերմաստիճանը տատանվում է 9-11˚C-ի սահմաններում: Շոգ օրերը տևում են ավելի քան չորս ամիս՝ուղեկցելով չոր եղանակներով: Հուլիս և օգոստոս ամիսներին օդի միջին ջերմաստիճանը 25-30 ˚C է, իսկ առավելագույնը՝41,5˚C: Տարեկան տեղումները տատանվում են 250-350մմ-ի սահմաններում: Ձմեռը չափավոր ցուրտ է, հունվարի միջին ջերմաստիճանը -4 ˚C-ից -6 ˚C է, նվազագույնը՝ -32 ˚C:

Գեղակերտ գյուղը գտնվում է Արմավիր տանող ճանապարհի վրա, Արմավիրի մարզի վարչական տարածքում, մարզկենտրոնից 25 կմ հեռավորության վրա՝դեպի հյուսիսարևմուտք, ծովի մակերևույթից 900մ բարձրության վրա, իսկ Երևանից 25 կմ հեռավորության վրա: Պետական սահմանից հեռու է 30կմ, մոտակա երկաթուղուց՝ 3կմ, ՀԱԷԿ-ից 10կմ:

Գյուղի կլիման չոր է , թույլ տեղումներով, ձմռանը չոր ցրտեր, կայուն ձյունածածկ լինում է ոչ բոլոր տարիներին: Մթնոլորտային տեղումները սակավ են, իսկ լինելու դեպքում հորդառատ:

Հողի մակերևույթից գոլորշիացումը մեծ է: Մթնոլորտային տեղումների տարեկան միջինը

տատանվում է 200-270մմ սահմաններում, որը խիստ անբավարար է անջրդի պայմաններում գյուղատնտեսական մշակաբույսերի մշակության համար: Օդի տարեկան միջին ջերմաստիճանը կազմում է +11^{0}C:

Դաշտ գյուղը հիմնադրվել է 1926 թվականից, Երևանից 25 կմ, մարզկենտրոնից 35 կմ հեռավորություն, բարձրությունը ծովի մակերևույթից 860մ:
Գյուղի միջով անցնում է միջպետական Մ-3 մայրուղին:
Դողս գյուղը գտնվում է Արարատյան դաշտավայրում, Էջմիածին քաղաքից 8 կմ հյուսիս-արևմուտք:
Գյուղը գտնվում է ծովի մակարդակից 900 մ բարձրության վրա:
Գյուղում գործում է 19-րդ դարում կառուցված եկեղեցի:
Գյուղի վարչական տարածքը 385.57 հա է, բնակելի կառուցապատման համար տնամերձ հողերը 82.56 հա է: Բնակավայրը տարածաշրջանային կենտրոնից գտնվում է 8 կմ, մարզկենտրոնից 35 կմ, մայրաքաղաքից 30 կմ հեռավորության վրա: Գյուղը միջհամայնքային ճանապարհներով կապված է Աղավնատուն, Ամբերդ, Ծիածան և Հովտամեջ գյուղերի հետ: Կլիման բնակավայրում ամռանը շոգ-չորային է, ձմռանը ցուրտ՝ հիմնականում չափավոր, գարնանը հաճախակի լինում են ցրտահարություններ և կարկտահարություններ:
Գյուղում հանքավայրեր և արտադրական ձեռնարկություններ չկան:
Լեռնամերձ գյուղն ունի երկար տարիների պատմություն: Գյուղը գտնվում է ծովի մակարդակից 900մ բարձրության վրա: Լեռնամերձ գյուղը գտնվում է Ամբերտ գետի ափին: Գյուղը սահմանակից է Արագածոտնի մարզի Ոսկեհատ գյուղի և 5-րդ սովխոզի հետ: Գյուղի ծայրամասում է վերջանում Աշտարակի ձորը: Արմավիրի մարզից գյուղը սահմանակից է Ամբերդ և Աղավնատուն գյուղերի հետ:
Ծաղկալանջ գյուղը հիմնադրվել է 1820-ական թվականներին, Երևանից 27կմ, մարզկենտրոնից 22 կմ հեռավորություն, բարձրությունը ծովի մակերևույթից 800մ:
Ճարտարապետական հուշարձաններից նշանավոր է Սուրբ Ամենափրկիչ եկեղեցին /16-րդ դար/:
Գյուղի միջով անցնում է միջհամայնքային մայրուղին:
Ծաղկունք գյուղը կազմավորվել է 1920-ական թվականներից: Գյուղը նախկինում ունեցել է Այլանլու, Այլանլու Վերին անվանումները: 1946 թվականին գերագույն խորհրդի որոշմամբ գյուղը վերանվանվել է Ծաղկունք: Գյուղը տեղակայված է Քասաղ գետի ձախ ափին, Էջմիածին-Արմավիր խճուղու մոտ, Էջմիածնից 2 կմ հյուսիս-արևմուտք: Գյուղը բնակեցված է եղել Իրանից, Արևմտյան Հայաստանից 1946 թվականին հայրենադարձ եղած բնակիչներով:
Գյուղը ունի բարենպաստ աշխարհագրական դիրք, հեռավորությունը մարզկենտրոնից՝ 25կմ, Երևան-Էջմիածին մայրուղուց՝ 2կմ,Երևանից՝ 25կմ, Զվարթնոց օդանավակայնից՝ 10կմ:
Գյուղը տեղակայված է Արարատյան դաշտավայրի գոտում, ծովի մակերևույթից 1900 մ բարձրության վրա: Կլիման բարենպաստ է ձմեռը միջինից ցուրտ է, ամռանը՝ շոգ և քամոտ:
Խմելու ջուրը քաղցրահամ է և բարձրորոկ, որը մատակարարվում է Նազրվանի և Բազմաղբյուրի խորքային հորերից:
Ծիածան / նախկին Գրամփա/ գյուղի վարչական տարածքը կազմում է 309 հա, գտնվում է ծովի մակերևույթից 890մ բարձրության վրա, Արարատյան դաշտավայրում, Քասախ գետի ափին, մարզկենտրոնից 25 կմ հեռավորության վրա:

Կատարվել են պեղումներ, որի ընթացքում հայտնաբերվել են մի շարք ստորգետնյա շենքեր, խեցեղեն զարդեր, մետաղյա իրեր: Քասախ գետի հունի մոտ գտել են սև գույնի կարաս, որն ունի 4000 տարվա պատմություն:
Գյուղը հնում Մեծամորի ձուլարանին կավ է մատակարարել:
Հին պատմական աղբյուրներից տեղեկություններ կան, որ Ալեքսանդր Մակեդոնացու մի զորավար՝ Գրամփի անունով պատերազմել է այս տարածքում և հաղթել, որի անունով էլ կոչվել է գյուղը՝ Գրամփա, իսկ 1967թվականից՝ Ծիածան:
Գյուղը գազաֆիկացված է, կա հեռախոսային կապ, շուրջօրյա խմելու ջրով ապահովված են բոլոր բնակարանները:
Համայնքը ունի մշակույթի տուն, գրադարան, եռահարկ դպրոց՝ սպորտ դահլիճով, բուժկետ, փոստային բաժանմունք:
Գյուղի կլիման ձմռանը ցուրտ է, ամռանը՝ շոգ:
Համայնքի բնակչությունը հիմնականում զբաղվում է դաշտային և ջերմոցային մշակաբույսերի աճեցմամբ, այգեգործությամբ և անասնապահությամբ:
<u>Հայթաղ</u> գյուղը գտնվում է Արարատյան դաշտի հյուսիս –արևելյան գոգավորության վրա: Բարձրությունը ծովի մակերևույթից 800մ է: Գյուղի հատակագիծը հարմարեցված է բնական պայմաններին կապված ռելիեֆից: Հայթաղի համայնապատկերի հարավային մասում ճերմակազարդ Մասիսներն են և Արարատյան դաշտը: Արևելյան մասում Երևանն է իր գեղեցիկ տեսարաններով: Տեսանելի է նաև Արագած լեռը հյուսիսից և Արայի լեռը հյուսիս –արևելքից:
Հայթաղ գյուղի վարչական տարածքը զբաղեցնում է 1240,63 հա: Հեռավորությունը մայրաքաղաքից 25կմ, մարզկենտրոնից 20կմ: Գյուղի տարածքով անցնում է Երևան-Էջմիածին-Արմավիր հանրապետական նշանակության ճանապարհները:
<u>Հովտամեջ</u> գյուղը /նախկին Մուղան/, հիմնադրվել է՝ 1831 թվականին, Երևանից ունի 23կմ, մարզկենտրոնից 25կմ հեռավորություն,ավտոմայրուղուց՝ 3կմ, երկաթուղուց՝ 20կմ, ՀԱԷԿ-ից 15կմ: Բարձրությունը ծովի մակարդակից 885մ: Սահմանակից է Գեղակերտ, Ծիածան, Առատաշեն գյուղերին:
<u>Մոնթեավան գյուղը</u> գտնում է Արմավիրի մարզի հյուսիս-արևելյան մասում, սահմանակից է Էջմիածին քաղաքային և Նորակերտ, Շահումյան գյուղերին: Մարզկենտրոնից գտնվում է 33 կմ հեռավորության վրա, Էջմիածին քաղաքից՝ 6 կմ:
Մոնթեավան գյուղի նախկին անունը առաջացել է գյուղում խորհրդային շրջանում գտնվող Շահումյանի թռչնաֆաբրիկայից: 1950-ական թվականների սկզբին գյուղի տարածքում սկսվել է թռչնաբուծական ֆաբրիկայի կառուցումը: 1953 թվականին ֆաբրիկան շահագործման է հանձնվել: Թռչնաբուծական ֆաբրիկայում աշխատելու նպատակով Հայաստանի նախկին ԽՍՀՄ-ի տարբեր բնակավայրերից գյուղ են տեղափոխվել և հիմնական բնակություն հաստատել տարբեր տարիքի և զբաղմունքի աձինք: Նախկին ֆաբրիկայի առկայության պատճառով գյուղը անվանվել է Շահումյանի թռչնաֆաբրիկա: 2002 թվականին ՀՀ տնտեսական դատարանի կողմից թռչնաֆաբրիկան լուծարվել է և սնանկ ճանաչվել: Բայց թռչնաբուծությունը շարունակում է մնալ բնակչության հիմնական զբաղմունքը:
2021 թվականի Կառավարության որոշմամբ գյուղը վերանվանվել է Մոնթեավան՝ ի պատիվ Արցախյան հերոս Մոնթե Մելքոնյանի:
Գյուղը ծովի մակարդակից բարձր է 850մ, վարչական տարածքը կազմում է 293,8 հա, որից տնամերձ՝ 38,7 հա: Աշխարհագրական դիրքը նախալեռնային է, կլիմայական պայմանները՝ բարենպաստ: Գյուղի կլիման չոր ցամաքային է , ցուրտ սակավաձյուն, պարզկա ձմեռներով ու տատանվում է -3-ից -25^0 C, ամռանը՝ 13-ից 39^0 C: Տարավա եղանակներից համեմատաբար լավ է գարունը, ամառը տևական է ՝ 4,5-5 ամիս: Տարեկան տեղումների քանակը կազմում է 200-ից 250մմ, վերջին տարիներին նկատվում է տևական

ձնածածկույթի սակավություն:
Մրգաստանը գյուղի ներկայիս անվանումն է: Գյուղի պատմական անվանումները՝ Խոջիլար, Հաջիլար, Հաջիլեր: Գյուղի հիմնադրման ժամանակաշրջանը՝ 1828 թ.: Սահմանակից է՝ Շահումյան, Այգեշատ, Դողս, Ծիածան, Ծաղկունք և Վաղարշապատ գյուղերին: Գյուղի մակերեսը՝ 296,6 հա է, հեռավորությունը մայրաքաղաքից՝ 28կմ: Բնակչության թիվը՝ 1454 մարդ, բնակչության կազմը՝ հայեր և եզդիներ, տնային տնտեսությունների թիվը՝ 380: Կրթական հաստատություններից համայնքում գործում է՝ միջնակարգ դպրոցը, 156 աշակերտով: Գյուղում գործում է գրադարան՝ 5000 կտոր գրքով: Բնակչության հիմնական զբաղմունքը՝ գյուղատնտեսությունն և անասնապահությունն է: Հոգևոր կառույցներից գյուղում գործում է ՝ 18-րդ դարում կառուցված Սուրբ Հովհաննես եկեղեցին, գյուղի արևմտյան հատվածում կան միջնադարյան խաչքարեր: Գյուղը գտնվում է Վաղարշապատի տարածաշրջանում,Վաղարշապատ քաղաքից 4կմ հյուսիս-արևմուտք: Մարզկենտրոնից գտնվում է 28կմ հեռավորության վրա:Գյուղը Մրգաստան է վերանվանվել՝ 1935 թվականին: Մրգաստան գյուղը գտնվում է Արմավիրի մարզի հարավ-արևմտյան մասում: Գյուղի բնակչության նախնիների մի մասը 1828-1829թթ և 1915-1916թթ տեղափոխվել են Արևմտյան հայաստանի Սուրմալուի, Խնուսի, Ալաշկերտի և Պարսկահայաստանի Խոյ և Սալմաստ գավառներից: 1940-1950թթ այստեղ են հաստատվել նաև Լիբանանից հայրենադարձվածները: Գյուղում գործող դպրոցը 1996 թ.-ին անվանակոչվել է Արցախի հերոսամարտում զոհված ազատամարտիկ, նույն դպրոցի շրջանավարտ՝ Կամո Հարությունյանի անունով:
2012 թվականին դպրոցը հիմնովին վերանորոգվել է, իսկ 2013 թվականին դպրոցում իրականացվել է կաթսայատան և լոկալ ջեռուցման համակարգի կառուցում:
1984 թվականին ճարտարապետ Կ. Գաբրիելյանի նախագծով համայնքում տեղադրվել է ՝ Հայրենական Մեծ պատերազմում զոհված զինվորներին նվիրված հուշարձան, որը 2010 թվականին վերանորոգվել է գյուղի կողմից, կառուցվել է պատվանդան շրջանաձև տեսքի՝ ներքևի մասը խոտածածկ է, տեղադրվել է զոհվածների անուններով 4 մարմարե հուշատախտակ, որոնց վրա քանդակված են՝ 38 զոհերի անուններ:
Գյուղում գործում է մեկ բուժ. ամբուլատորիա, երկու բուժքույրով, կառուցված 2009 թվականին Ամերիկյան <<Փրկեք երեխաներին>> կազմակերպության հետ համատեղ, որի ներդրումն կազմել է ՝ 31 %, իսկ համայնքի ներդրումը՝ 69,1%:
Ծրագրի ընդհանուր արժեքը կազմել է ՝2500000 դրամ:
Գյուղը ՝ 2014 թվականին ձեռք է բերել գյուղ. տեխնիկա, մասնավորապես՝ տրակտոր, որի համար համայնքի կողմից հատկացվել է՝ 4000000 դրամ, իսկ 3200000 դրամը նվիրաբերվել է կառավարության կողմից:
Շահումյան գյուղը հիմնադրվել է ՝ 1828 թվականից, Երևանից՝ 30կմ, մարզկենտրոնից 30կմ հեռավորություն, բարձրությունը ծովի մակերևույթից՝ 900մ:
Ճարտարապետական հուշարձաններից նշանավոր է <<Սուրբ Մարիամ Աստվածածին>> եկեղեցին, որը կառուցվել է բարերար Կարեն Հովհաննիսյանի հովանավորությամբ 2010 թվականին: 2012 թվականին հիմնովին վերանորոգվել է <<Սուրբ Թուխ Մանուկ>> մատուռը:
Գյուղի միջով անցնում է միջպետական Մ-3 մայրուղին, ընդհանուր երկարությունը՝ 1,5կմ:

2.2 Տնտեսական բնութագիր

Համայնքում գործում է 11 բուժամբուլատորիա ՀՈԱԿ, 15 հանրակրթական դպրոց ՀՈԱԿ, 1 մարզադպրոց, 3 մանկապարտեզ, 3 երաժշտական և գեղարվեստական դպրոցներ, 15 գրադարան, մասնավոր ընկերություններ և ձեռնարկություններ:

Համայնքի բնակչության թիվն ու սեռատարիքային կազմը (2022թ-ի հունվարի 1-դրությամբ):

Ա.1

Հ/Հ	Համայնքի անվանումը	Բնակչության թիվը	Արական	Իգական	Տարիքային խումբ				
					0-3տ	3-6տ	7-17տ	18-63տ	63-ից բարձր
1	Ամբերդ	1633	756	877	60	58	243	1162	122
2	Արագած	3030	1476	1554	115	110	255	2195	355
3	Արշալույս	4172	2018	2154	242	182	606	2760	382
4	Այգեշատ	2193	1057	1136	108	113	328	1457	187
5	Աղավնատուն	3594	1765	1829	168	185	484	2273	484
6	Գեղակերտ	2764	1374	1390	77	91	461	1853	282
7	Դաշտ	1086	536	550	31	69	148	723	163
8	Դողս	1503	801	702	42	49	204	1025	183
9	Լեռնամերձ	525	296	229	18	24	65	373	45
10	Ծաղկալանջ	1730	600	698	38	54	190	1298	150
11	Ծաղկունք	1388	691	697	48	51	190	877	222
12	Ծիածան	1360	691	669	51	55	183	946	125
13	Հայթաղ	2958	1522	1436	152	142	422	1918	324
14	Հովտամեջ	1477	728	748	55	45	203	1052	122
15	Մոնթեավան	873	446	427	37	33	110	612	81
16	Մրգաստան	1155	564	591	45	39	149	768	154
17	Շահումյան	1627	801	826	52	59	231	1175	110
Ընդհանուր		**33068**	**16122**	**16365**	**1339**	**1359**	**4472**	**22467**	**3491**

2.3 Բնակչության սոցիալական կազմը

Ա.2

Սոցիալական կազմը	Թիվը
Տնտեսությունների թիվը	7001
Թոշակառուներ	3513
Փախստականներ	74
Երկկողմանի ծնողազուրկ երեխաներ	8
Միակողմանի ծնողազուրկ երեխաներ	107
Հայրենական պատերազմի մասնակիցներ	1
Հաշմանդամներ	828
Զբաղվածներ	19430
Գործազուրկներ	955
Փարոս ընտանեկան նպաստների համակարգում գրանցված ընտանիքներ	726

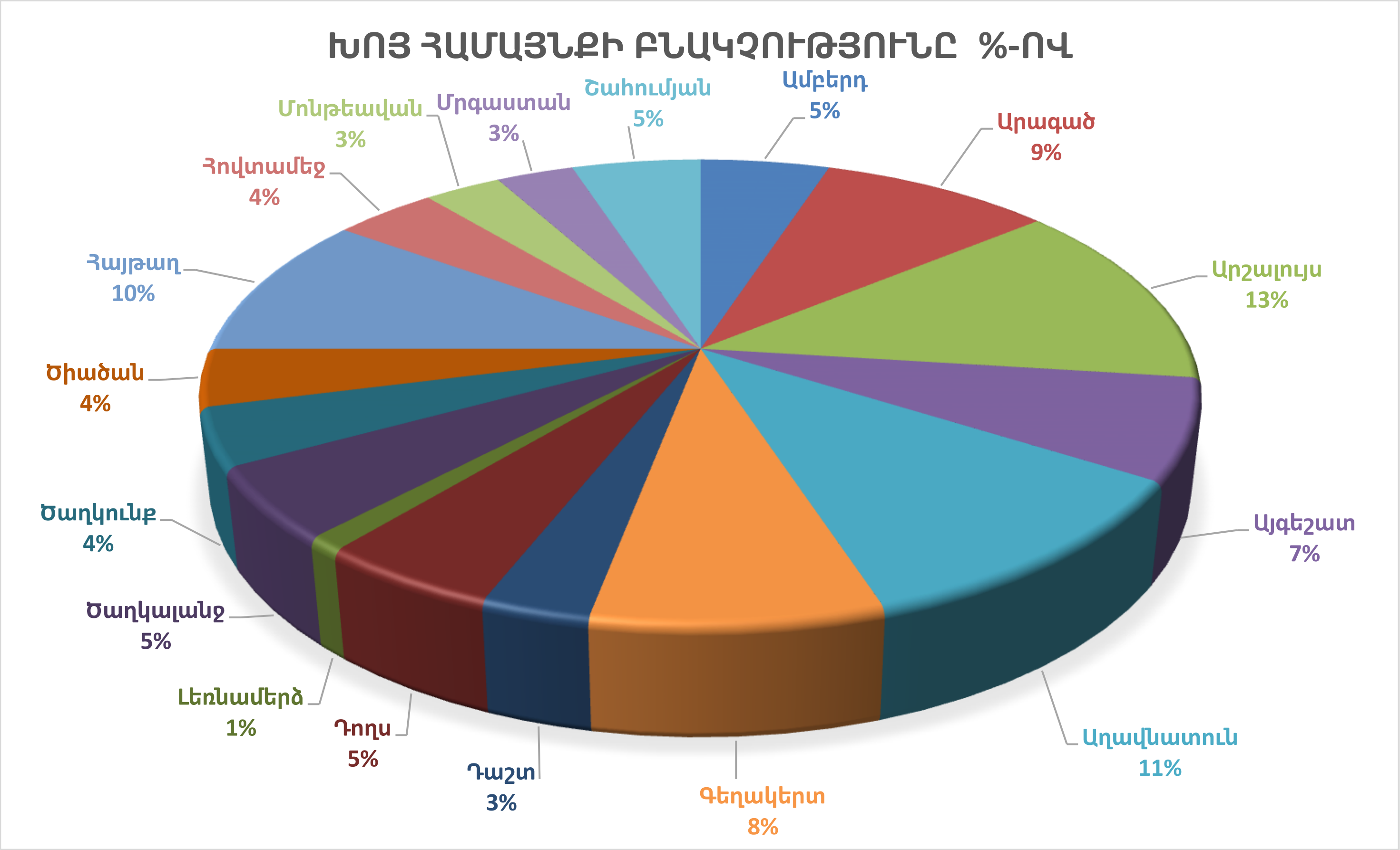

Խոյ համայնքի վարչական տարածքը կազմում է 11181.03 հա, որից գյուղատնտեսական նշանակության հողեր՝ 8238.38 հա, բնակավայրի հողեր՝ 2092.40 հա, այլ հողեր 850.25 հա: Համայնքային սեփականության հողերը կազմում են 3101.51 հա, որից գյուղատնտեսական նշանակության հողեր՝ ՝2434.03 հա, բնակավայրերի՝ 436.83 հա, այլ հողեր՝ 230.65 հա:

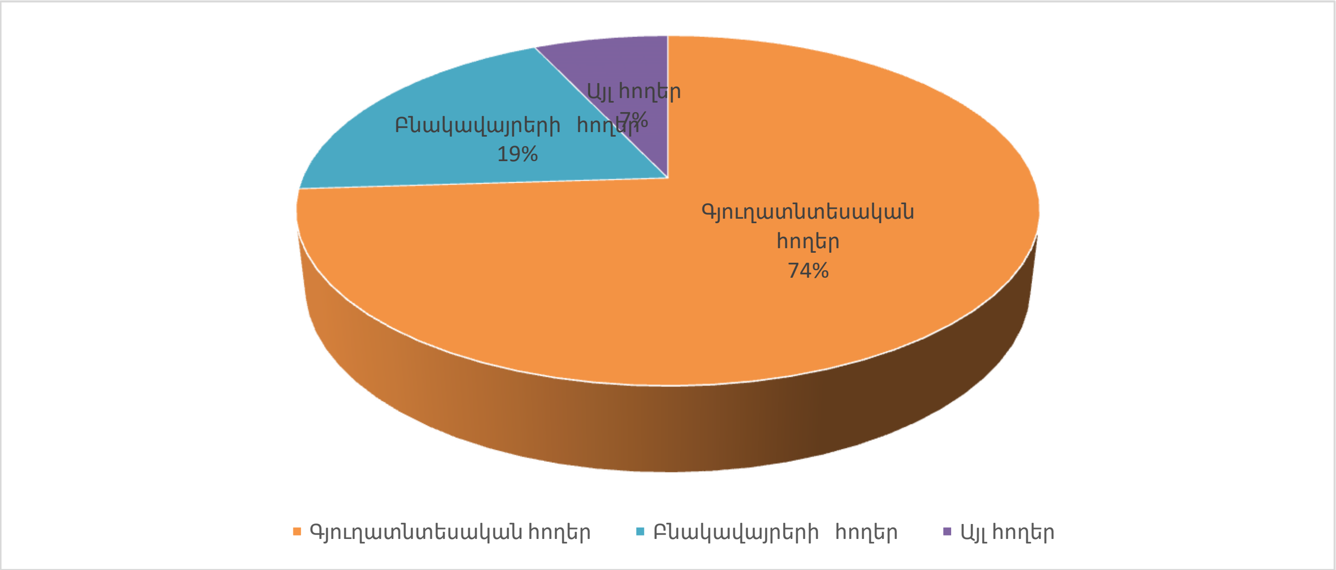

2.4 Համայնքի սոցիալ-տնտեսական իրավիճակը

- Խոյ համայնքի ընդհանուր տարեկան բյուջեն.

Խոյ համայնքի 2022 թվականի պլանավորած ընդհանուր տարեկան բյուջեն կազմում է 1003230.8 հազար ՀՀ դրամ: Համայնքի ընդհանուր եկամուտների մեջ համայնքի սեփական եկամուտների բաժինը կազմում է 306233.3 հազար ՀՀ դրամ,տոկոսային արտահայտմամբ՝ 30.5%:

Խոյ համայնքի 2022թ.նախատեսված եկամուտների, համայնքապետարանի աշխատակազմերի, ենթակարյուջետային հիմնարկների և ՀՈԱԿ-ների հաստիքների վերաբերյալ տեղեկություն.

Ա.3

1	Համայնքապետարանի աշխատավրձի ֆոնդը	**411288.0**
2	ՀՈԱԿ-ների աշխատավարձի ֆոնդը	**130825.3**
3	Ընդամենը 3=1+2	**542113.3**
4	Ընդամենը եկամուտներ 2022թ.	**1003230.8**
5	Սեփական եկամուտներ	**306233.3**

- Համայնքի հիմնական արդյունաբերական ձեռնարկություններըև արդյունաբերական արտադրանքը, հիմնական սպառման շուկաները.

Խոյ համայնքում արդյունաբերությունը համեմատաբար թույլ է զարգացած: Համայնքում բիզնես միություններ / առևտրի պալատներ, մասնավոր հատվածի իրավաբանական անձանց միություններ և այլն/ չկան, համայնքի գործարար միջավայրը սահմանափակվում է համայնքում գործող 21 արտադրական ՍՊԸ-ներով ԱՁ-ներով,առևտրի 148 մանր կետերով, սակայն,դրանով հանդերձ, միևնույն է, համայնքում բիզնեսի վիճակն առանձնապես բարվոք համարել չի կարելի: ՓԲԸ-ների, ՍՊԸ-ների և ձեռնարկատերերի կողմից կազմակերպվում են հացի և թարմ ալյուրե հրուշակեղենի, կաթնամթերքի և այլ արտադրություններ: Արտադրված արտադրանքի սպառման հիմնական շուկան Հայաստանի Հանրապետությունն է: Արդյունաբերության մեջ առավել մեծ տեսակարար կշիռ ունի սննդի արդյունաբերությունը: Համայնքի բնակչությունն ըստ զբաղվածության բաժանվում է մի քանի խմբի՝ մանր և միջին առևտրով զբաղվողներ, պետական և տեղական ինքնակառավարման կառուցվածքներում աշխատողներ, գործազուրկներ, սեզոնային շինարարություններում աշխատողներ, սպասարկման ոլորտում աշխատողներ:

Համայնքի մարդկանց /տնտեսությունների / ներգրավվածությունը ըստ ճյուղերի.

Ա.4

Ճյուղի անվանումը	Համայնքի մարդկանց /տնտեսությունների ներգրավվածությունը ճյուղի մեջ
Գյուղատնտեսություն	60%
Առևտուր	25%
Ծառայություններ	10%
Արդյունաբերություն և նյութական արտադրություն	5%

Գործունեության տեսակ	Քանակ
Առևտուր այդ թվում՝	119
Պարենային ապրանքների վաճառք	80
Ավիատոմսերի վաճառք	0
Շինանյութի վաճառք	10
Հագուստի վաճառք	4
Կոշիկների վաճառք	0
Ոսկու խանութներ	0
Ավտոպահեստամասեր	3
Դեղատուն	9
Բենզալցակայան	8
Գազալցակայան	5

Գործունեության տեսակ	Քանակ
Արտադրություններ այդ թվում՝	21
Հացի արտադրություն	7
Կարի արտադրություն	0

Հրուշակեղեն	0
Եվրոպատուհանների և դռների արտադրություն	5
Կահույքի արտադրություն	0
Լիմոնադի արտադրություն	2
Կաթնամթերքի արտադրություն	1
Եռակցումով մետաղական իրերի արտադրություն	2
Էլ.էներգիայի արտադրություն	4

Գործունեության տեսակ	Քանակ
Ծառայություններ այդ թվում՝	29
Վարսավիրանոցներ	10
Ռեստորաններ	4
Սրճարաններ, բիստրոներ	2
Բանկեր	0
Հյուրատներ(guesthouse)	0
Ավտոտեխսպասարկում	9
Ատամնաբուժական ծառայություններ	4

- Համայնքի հիմնական գյուղատնտեսական արտադրանքը և ծավալները, հիմնական սպառման շուկաներ.

Գյուղատնտեսական արտադրանքի ծավալները՝ Ա.5

Արտադրանքի անվանումը	Ծավալներ
Կաթ	2500 տոննա
Միս խոզի	70 տոննա
Միս տավարի	325 տոննա
Միս թռչնի	40 տոննա
Միս ոչխարի	43 տոննա
Բուրդ	11 տոննա
Մեղր	20 տոննա
Ձու	1000200հատ
Ցորեն	3400 տոննա
Գարի	105 տոննա
Կարտոֆիլ	18450 տոննա

Համայնքի գյուղատնտեսական արտադրանքը սպառվում է՝ Հայաստանի Հանրապետությունում և արտերկրում:

Զբոսաշրջային հետաքրքրություններ կայացնող բնական պատմական և մշակութային հուշարձաններ.

Խոյի տարածաշրջանում կան պատմամշակութային օջախներ, ճարտարապետական հուշարձաններ: Մեղմ, բարեխառն կլիման թույլ է տալիս կլոր տարին վայելել հարուստ ու գունեղ բնությունը: Տարածքում առկա են զբոսաշրջային որոշ ենթակառուցվածքներ, որոնք փորձի և տեղեկատվության պակասի պատճառով լիարժեք չեն գործում և հաստատուն եկամուտներ չեն ապահովում ծառայություններ մատուցողներին: Այս ամենը մեծ ռեսուրս է, որը ճիշտ ներկայացնելու և մատուցելու դեպքում կարող է համայնքի զարգացմանը մեծ խթան հանդիսանալ:

Խոյի տարածաշրջանում՝ զբոսաշրջային հետաքրքրություններ առաջացնող պատմամշակութային հուշարձաններ

Ա.6

Հուշարձան	Կառուցված	Հավելյալ նշումներ
Սբ. Թարգմանչած վանք	5-7-րդ դարեր	Այգեշատ
Սբ Աստվածածին եկեղեցի	10-րդ դար	Այգեշատ
Հայրենական պատերազմում զոհվածների հուշարձան	1960 -ական թթ	Այգեշատ
Քառօրյա պատերազմում զոհվածների նվիրված խաչքար	2018թ	Այգեշատ
Դամբարանադաշտ	ՆՔ 2-րդ. -1-ին հազարամյակ	Այգեշատ
Սուրբ Ամենափրկիչ եկեղեցի	16-րդ դար	Ծաղկալանջ
Սուրբ Հովհաննես եկեղեցի	18-րդ դար	Մրգաստան
ՀՄՊ զոհերի հուշարձան	1985թ	Դողս
Հուշահամալիր	1996 թ	Լեռնամերձ
2-րդ համաշխարհային պատերազմին նվիրված հուշարձան	1984թ	Մրգաստան
<<Սուրբ Մարիամ Աստվածածին>> եկեղեցի	2010թ	Շահումյան
<<Սուրբ Թուխ Մանուկ>> մատուռ	2012թ	Շահումյան
<<Բոլոր ժամանակներին նահատակված Աղավնատունցիների>> հուշարձան	2009 թ	Աղավնատուն
Սուրբ Աննա եկեղեցի	2012թ	Աղավնատուն
Սրբ. Ծիրանավոր	10-11րդ	Աղավնատուն
Սրբ. Աստվածածին եկեղեցի	1860թ	Աղավնատուն
Սրբ. Կարմրավոր եկեղեցի	17-18դդ	Աղավնատուն
Ամրոց	Մթա 2-1 հզմ	Աղավնատուն
<<Գյումբազ>> դամբարան	14-րդ դար	Աղավնատուն
Սրբ Կարապետ	19-րդ դար	Աղավնատուն
Հայրենակա և Արցախյան	1988թ	Ամբերդ
խաչքար	2010թ	Ծիածան
1941-1945 Հայրենական Մեծ պատերազմի հաղթանակին նվիրված	1987թ	Հայթաղ
Սուրբ Հարություն եկեղեցի	13-րդ դար	Գեղակերտ
Հայրենական պատերազմի զոհերի հիշատակին նվիրված	1980թ	Արազած
Հայրենական պատերազմի զոհերի հիշատակին նվիրված	1988թ	Արշալույս

Խոյի համայնքի և ARMENIAN FUND FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT համագործակցությամբ կիրականացվի << Ագրոտուրիզմի զարգացումը Հայաստանում>>ծրագիրը:

Նպատակ

Պահպանել զբոսաշրջային գրավչությունները, վերականգնել հյուրասիրության ավանդույթները, բարելավել հյուրընկալման ծառայությունների որակը, զբոսաշրջային կառույցները և ենթակառուցվածքները, խրախուսել մասնավոր հատվածի մասնակցությունը զբոսաշրջության ոլորտ: Տարբեր մարքեթինգային գործիքների միջոցով պոտենցիալ զբոսաշրջիկների շրջանում բարձրացնել Խոյ համայնքի զբոսաշրջային գրավչությունը:

- Դպրոցական, նախադպրոցական և արտադպրոցական կրթական հաստատություններ.

- Տվյալներ նախադպրոցական հաստատությունների մասին. Ա.7

Հաստատության անվանումը	Ստեղծման տարին	Երեխաների թիվը	Աշխատողների թիվը
Գեղակերտի <<Գառնիկ Կարապետյանի անվան>> մանկապարտեզ ՀՈԱԿ	2011	83	13
Արշալույս գյուղի <<Արշալույսի մանկապարտեզ>> ՀՈԱԿ	2015	126	19
Արագած գյուղի <<Արագած համայնքի մանկապարտեզ>> ՀՈԱԿ	2011	90	14

Դպրոցներ

Հ/Հ	Հաստատության անվանումը	Աշխատողհամայնքից	Սովորողներիքանակ	Դպրոցի հնարավորությունները /աշակերտ/
1	Այգեշատի միջնակարգ դպրոց ՊՈԱԿ	21	200	600
2	Ծաղկալանջի միջնակարգ դպրոց ՊՈԱԿ	20	207	180
3	Դողսի միջնակարգ դպրոց ՊՈԱԿ	21	167	230
4	Դաշտի միջնակարգ դպրոց ՊՈԱԿ	20	138	200
5	Հովտամեջի միջնակարգ դպրոց ՊՈԱԿ	32	142	220
6	Լեռնամերձի հիմնական դպրոց ՊՈԱԿ	11	27	0
7	Կամո Հարությունյանի անվան միջնակարգ դպրոց ՊՈԱԿ	22	123	280
8	«Շահումյանի միջնակարգ դպրոց» ՊՈԱԿ	21	212	336
9	Աղավնատան միջնակարգ դպրոց ՊՈԱԿ	50	351	650
10	Հ. Նավասարդյանի անվան միջնակարգ դպրոց ՊՈԱԿ	18	231	450
11	Հայթաղի Հրայր Կարապետյանի անվան միջնակարգ դպրոց ՊՈԱԿ	35	395	300
12	Գեղակերտի միջնակարգ դպրոց ՊՈԱԿ	31	281	600

13	<<Արշալույսի Ս. Գրիգորյանի անվան միջնակարգ դպրոց>> ՊՈԱԿ	36	482	482
14	Արագածի Մ. Մեխակյանի անվան միջնակարգ դպրոց ՊՈԱԿ	30	250	350
15	Ծիածանի միջնակարգ դպրոց ՊՈԱԿ	17	287	500

Տվյալներ արտադպրոցական հաստատությունների վերաբերյալ Ա.8

Հաստատության անվանումը	Սովորողների թիվը	Աշխատողների թիվը
«Մշակույթ և սպորտ» ՀՈԱԿ	160	11

Տվյալներ մշակութային հաստատությունների վերաբերյալ

Մշակութային հաստատություններ	Ընդհանուր տվյալներ			
	Գրքային ֆոնդ	Տարեկան հաճախումներ	Ընթերցողներ	Այլ
Գրադարան	104397	28524	2658	

Խոյ համայնքի առողջապահական ծառայություններ մատուցող կազմակերպություններ.

Համայնքում գործում է 11 բուժհաստատություն, որտեղ իրականացվում է ամբուլատոր սպասարկում՝ Ա.9

Հ/Հ	Կազմակերպության անվանումը

1	Այգեշատի ԲԱ ՀՈԱԿ
2	Ծաղկալանջի ԲՄԿ
3	Դաշտի ԲՄԿ
4	Լեռնամերձի ԲՄԿ
5	Մրգաստանի ԲՄԿ
6	Շահումյանի ԲԱ ՀՈԱԿ
7	Աղավնատան ԲԱ ՀՈԱԿ
8	Հայթաղի ԲԱ ՀՈԱԿ
9	Արշալույսի ԲԱ ՀՈԱԿ
10	Գեղակերտի ԲԱ ՀՈԱԿ
11	Արագածի ԲԱ ՀՈԱԿ

Փարոս ընտանեկան նպաստների համակարգում գրանցված ընտանիքներ Ա.10

Ընտանեկան նպաստների համակարգում գրանցված ընտանիքներ	726

5822 գրանցված գործազուրկների կրթական մակարդակը Ա.11

Կրթություն	Քանակ
Բարձրագույնկրթություն	661
Միջին մասնագիտական կրթություն	1024
Միջնակարգ կրթություն	3700
տարրական	437

2.5 Համայնքում իրականացվող ծրագրերը

Համայնքի և պետբյուջեի համաֆինանսավորմամբ (սուբվենցիա) իրականացվող ծրագրեր՝

1. Խոյ համայնքի Գեղակերտ, Մոնթեավան, Այգեշատ, Լեռնամերձ բնակավայրերի փողոցների ասֆալտապատում, Դոդս- Աղավնատուն ճանապարհի ասֆալտապատում: Ծրագրի ընդհանուր արժեքը՝221000000 ՀՀ դրամ , որից համայնքի մասնակցությունը՝ 143650000 ՀՀ դրամ :
2. Խոյ համայնքի Արշալույս բնակվայրի փողոցային լուսավորության ընդլայնում և Շահումյան բնակավայրի փողոցների լուսավորության ցանցի կառուցում: Ծրագրի ընդհանուր արժեքը՝43000000 ՀՀ դրամ , որից համայնքի մասնակցությունը՝ 23650000 ՀՀ դրամ :
3. Խոյ համայնքի Հայթաղ և Այգեշատ բնակավայրի մանկապարտեզների վերանորոգում /վերակառուցման/ աշխատանքներ: Ծրագրի ընդհանուր արժեքը՝ 50000000 ՀՀ դրամ , որից համայնքի մասնակցությունը՝ 15000000 ՀՀ դրամ :
4.Խոյ համայնքի Ծաղկալանջ բնակավայրի խմելու ջրի ցանցի հիմնանորոգում /վերակառուցում/: Ծրագրի ընդհանուր արժեքը՝ 40000000 ՀՀ դրամ , որից համայնքի մասնակցությունը՝ 16000000 ՀՀ դրամ :
5.Խոյ համայնքի Մոնթեավան և Արագած բնակավայրերի հուշարձան-պուրակների կառուցում: Ծրագրի ընդհանուր արժեքը՝ 25000000 ՀՀ դրամ , որից համայնքի մասնակցությունը՝ 17500000 ՀՀ դրամ :
6. Խոյ համայնքի Արշալոիյս, Հայթաղ, Ծաղկունք, Մրգաստան, Ամբերդ, Ծաղկալանջ բնակավայրերի խորքային հորերի հիմնանորոգում և Ծիածան բնակավայրի ներտնտեսային ոռոգման ջրագծերի կառուցում: Ծրագրի ընդհանուր արժեքը՝ 315000000 ՀՀ դրամ , որից համայնքի մասնակցությունը՝ 126000000 ՀՀ դրամ :

7. Խոյ համայնքի Արշալույս, Աղավնատուն, Մոնթեավան բնակավայրի զազատարի կառուցում: Ծրագրի ընդհանուր արժեքը՝ 67000000 ՀՀ դրամ , որից համայնքի մասնակցությունը՝ 36850000ՀՀ դրամ :
8.Խոյ համայնքի Դաշտ բնակավայրի մշակույթի տան տանիքի նորոգում, Արագած համայնքի մշակույթի

տան 2-րդ և 3-րդ հարկերի վերանորոգում և ջեռուցում: Ծրագրի ընդհանուր արժեքը՝ 70000000 ՀՀ դրամ , որից համայնքի մասնակցությունը՝ 424150000 ՀՀ դրամ :

2.6 Համայնքի ֆինանսական իրավիճակի նկարագրություն և ֆինանսական կանխատեսումները

/Հազար դրամ/

Ա.12

Հ/Հ	Մուտքերի անվանումը	2022թ. Նախա տեսված	2023թ. Կանխա տեսվող	2024թ. Կանխա տեսվող	2025թ. Կանխա տեսվող	2026թ. Կանխա տեսվող
I.	ԸՆԴԱՄԵՆԸ ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐ	1003230.8	1023265.0	1043733.4	1057199.5	1077119.3
1.	ՀԱՐԿԵՐ և ՏՈՒՐՔԵՐ	252656.6	257709.7	262863.9	270749.9	278872.4
1.1	Գույքային հարկեր անշարժ գույքից	128299.4	130865.3	133482.7	137487.2	141611.9
	Գույքահարկ շենքերի և շինությունների համար	1262.0	1287.2	1313.0	1352.4	1393.0
	Հողի հարկ	15185.9	15489.6	15799.4	16273.4	16761.6
	Անշարժ գույքի հարկ	111851.5	114088.5	116370.3	119861.4	123457.3
1.2	Գույքային հարկեր այլ գույքից	119139.2	121522.0	123952.4	127671.0	131501.1
	Գույքահարկ փոխադրամիջոցների համար	119139.2	121522.0	123952.4	127671.0	131501.1
1.3	Ապրանքների օգտագործման կամ գործունեության իրականացման թույլտվության վճարներ	5218.0	5322.4	5428.8	5591.7	5759.4
	Տեղական տուրքեր	5218.0	5322.4	5428.8	5591.7	5759.4
1.4	Ապրանքների մատակարարումից և ծառայությունների մատուցումից այլ պարտադիր վճարներ					
2.	ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ԴՐԱՄԱՇՆՈՐՀՆԵՐ	696997.5	710937.5	725156.3	726541.5	736541.5
2.1	Ընթացիկ արտաքին պաշտոնական դրամաշնորհներ					
2.2	Կապիտալ արտաքին պաշտոնական դրամաշնորհներ					
2.3	Ընթացիկ ներքին պաշտոնական դրամաշնորհներ	656541.5	656541.5	656542.5	656542.5	656542.5
ա)	Պետական բյուջեից ֆինանսական համահարթեցման սկզբունքով տրամադրվող դոտացիաներ	656541.5	656541.5	656542.5	656542.5	656542.5
բ)	Պետական բյուջեից տրամադրվող այլ դոտացիաներ					
գ)	Պետական բյուջեից տրամադրվող նպատակային հատկացումներ(սուբվենցիաներ)	40456.0	54396.0	68614.8	70000.0	80000.0
2.6	Պետական բյուջեից տրամադրվող կապիտալ ծախսերի ֆինանսավորման նպատակային հատկացումներ					
3.	ԱՅԼ ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐ	53576.7	54617.8	55713.2	59908.1	61705.4
3.1	Տոկոսներ					
3.2	Շահաբաժիններ					
3.3	Գույքի վարձակալությունից եկամուտներ	10348.7	10555.8	10769.9	13295.1	13694.1
	Համայնքի վարչական տարածքում գտնվող պետական սեփականություն համարվող հողերի վարձակալության վարձավճարներ					

	Համայնքի վարչական տարածքում գտնվող պետության և համայնքի սեփականությանը պատկանող հողամասերի կառուցապատման իրավունքի դիմաց գանձվող վարձավճարներ	8293.7	8459.6	8631.9	11093.0	11425.8
	Այլ գույքի վարձակալությունից մուտքեր	2055.0	2096.2	2138.0	2202.1	2268.2
3.4	Համայնքի բյուջեի եկամուտներ ապրանքների մատակարարումից և ծառայությունների մատուցումից, այդ թվում					
	Պետության կողմից ՏԻՄ-երին պատվիրակված լիազորությունների իրականացման ծախսերի ֆինանսավորման համար պետական բյուջեից ստացվող միջոցներ					
	Վարձատրվող հասարակական աշխատանքներ					
3.5	Վարչականնն գանձումներ	41229.8	42054.4	42895.5	44182.3	45507.8
	Տեղական վճարներ	38483.0	39252.7	40037.8	41238.9	42476.1
	Համայնքի վարչական տարածքում ինքնակամ կառուցված շենքերի, շինությունների օրինականացման համար վճարներ	2746.8	2801.7	2857.7	2943.4	3031.7
3.6	Մուտքեր տույժերից, տուգանքներից	1998.2	2007.6	2047.8	2430.7	2503.5
	Վարչական իրավախախտումների համար ՏԻՄ-երի կողմից պատասխանատվության միջոցների կիրառումից եկամուտներ	300.0	306.0	312.1	321.5	331.1
	Մուտքեր համայնքի բյուջեի նկատմամբ ստանձնած պայմանագրային պարտավորությունների չկատարման դիմաց գանձվող տույժերից	1698.2	1701.6	1735.7	2109.2	2172.4

Գ	ՈՉ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐԻ ԻՐԱՑՈՒՄԻՑ ՄՈՒՏՔԵՐ(1+2+3+4)					
1.	Հիմնական միջոցների իրացումից մուտքեր					
	Անշարժ գույքի իրացումից մուտքեր					
	Շարժական գույքի իրացումից մուտքեր					
	Այլ հիմնական միջոցների իրացումից մուտքեր					
2.	Պաշարների իրացումից մուտքեր					
3.	Բարձրարժեք ակտիվների իրացումից մուտքեր					
4.	Չարտադրված ակտիվների իրացումից մուտքեր					
	Հողի իրացումից մուտքեր					
	Ոչ նյութական չարտադրված ակտիվների իրացումից մուտքեր					
	ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԲՅՈՒՋԵԻ ՀԱՎԵԼՈՒՐԴԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԿԱՄ ՊԱԿԱՍՈՒՐԴԻ (ԴԵՖԻՑԻՏԻ) ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՄԱՆ ԱՂԲՅՈՒՐՆԵՐ(Ա+Բ)					
Ա.	ՆԵՐՔԻՆ ԱՂԲՅՈՒՐՆԵՐ(1+2)					
1.	ՓՈԽԱՌՈՒ ՄԻՋՈՑՆԵՐ					
1.1	Արժեթղթեր					
	-թողարկումից և տեղաբաշխումից մուտքեր					
	-հիմնական գումարի մարում					
1.2	Վարկեր					
	-վարկերի ստացում					
	-ստացված վարկերի հիմնական գումարի մարում					
1.3	Փոխատվություններ					

	-բյուջետային փոխատվությունների ստացում					
	-ստացված փոխատվությունների գումարի մարում					
2.	ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
2.1	Բաժնետոմսեր և կապիտալ այլ մասնակցություն					
2.2	Փոխատվություններ					
	-նախկին տրամադրված փոխատվությունների դիմաց ստացվող մարումներից մուտքեր					
	-փոխատվությունների տրամադրում					
2.3	Համայնքի բյուջեի միջոցների տարեսկզբի ազատ մնացորդը					

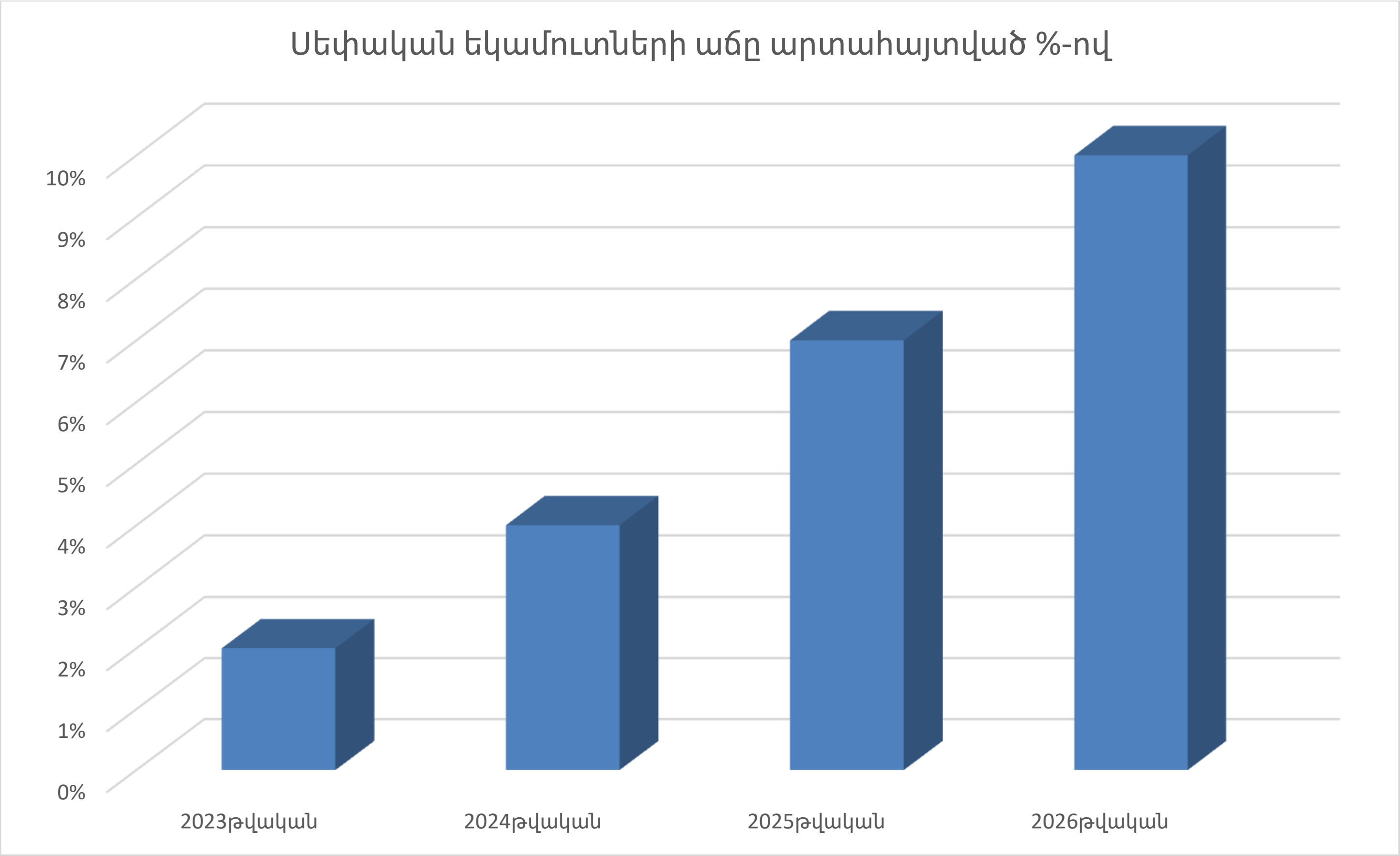

3. Զարգացման խոչընդոտներ և դժվարություններ

Հիմնականխնդիրներ	Պատճառ	Հետևանք
Համայնքի բնակչության սոցիալական պաշտպանություն	Սոցիալական ծրագրերի միօրինակություն և պակաս,ոչ ճիշտ հասցեականություն, իրազեկության պակաս, գործազրկություն, բազմազավակ ընտանիքների կարիքների ցածր կենսամակարդակ, աշխատատեղերի պակաս	Աղքատության աճ, արտագաղթ, սոցիալական լարվածության աճ, ամուսնալուծությունների թվի աճ, ծնելիության պակաս, զարգացման տեմպերի ոչ բավարար մակարդակ
Գործարար միջավայրի բարելավում և ձեռնարկատիրության խթանում	Օրենսդրական դաշտ, համախմբվածության պակաս, շուկայի ոչ թափանցիկություն, գործարար հմտությունների և գիտելիքների պակաս, իրազեկման պակաս, ներդրումային ծրագրերի ֆինանսական դժվարություններ, վարկերի բարձր տոկոսադրույքներ	Տնտեսությունը զարգացած չէ, արտադրական ձեռնարկությունների սակավություն, գնաճ, աշխատատեղերի փոքր թվաքանակ
Համայնքի գույքի կառավարում	տեղեկատվության պակաս, կառավարչական հմտությունների պակաս	Արդյունավետության բացակայություն
Նախադպրոցական կրթություն և արտադպրոցական դաստիարակության կազմակերպում	շենքային պայմաններ, աշխատակիցների աշխատավարձի ցածր դրույքաչափեր, անվճարունակություն, ոլորտի նկատմամբ ոչ պրոֆեսիոնալ մոտեցում	Երեխաների ներգրավվածության պակաս, արտադպրոցական խմբակների թվաքանակի պակաս, գույքի պակաս, հետաքրքրության բացակայություն
Ակտիվ մշակութային և մարզական կյանքի կազմակերպում՝ երիտասարդության ներգրավմամբ	տարածքների, տեխնիկա-սարքավորումների բացակայություն, ծրագրերի պակաս, ֆինանսական ռեսուրսների բացակայություն, մոտիվացիայի պակաս	Համաքաղաքային մարզամշակութային միջոցառումների պակաս, անտարբերություն, պասիվություն, ներգրավվածության պակաս, կրկնություն
Ֆիզիկական կուլտուրայի և առողջ ապրելակերպի խրախուսում	Կազմակերպչական աշխատանքների պակաս, առողջ ապրելակերպի խրախուսման մեխանիզմների բացակայություն, ոլորտի նկատմամբ դրական վերաբերմունքի պակաս, անուշադրություն, ոչ նպատակային աշխատանք	ոլորտի կարևորության չգիտակցում, երիտասարդների շրջանում հիվանդությունների աճ ոչ նպատակային և ձևական միջոցառումների իրականացում

Համայնքի բնակավայրերի կառուցապատում, բարեկարգում և կանաչապատում, աղբահանություն և սանիտարական մաքրում, կոմունալ տնտեսության աշխատանքների ապահովում, համայնքային գերեզմանատների պահպանում և գործունեության ապահովում	ներդրումային ծրագրերի, տեխնիկայի, ոլորտային մասնագետների պակաս մտածելակերպ, համապատասխան տարածքների բացակայություն սրտացավության բացակայություն, անպատասխանատվություն առկա ռեսուրսների ոչ ռացիոնալ օգտագործում գործող կարգերի չկիրառում աջակցության պակա	Անբարեկարգ կեղտոտ տարածքներ, կանաչապատ տարածքների պակաս, աշխատանքների անարդյունավետություն, անտարբերություն
Համայնքի հասարակական տրանսպորտի աշխատանքի կազմակերպում, համայնքային ճանապարհային ենթակառուցվածքների պահպանում և շահագործում	մասնագիտացված օղակի ոչ լիարժեք աշխատանք համայնքային կարիքների ոչ ճիշտ գնահատում տրանսպորտային միջոցների բացակայություն ֆինանսական միջոցների բացակայություն ոչ ճիշտ պլանավորում	երթուղիների պակաս, բնակչության դժգոհության աճ, անբարեկարգ ճանապարհներ, երթևեկության դժվարացում, մարդկանց հոսքի պակասում
Համայնքում շրջակա միջավայրի պահպանություն	տեղեկատվության ոչ լիարժեքություն խնդրի կարևորության չգիտակցում անտարբերություն համալիր ծրագրերի բացակայություն համապատասխան կառույցների միջև համագործակցության բացակայություն	շրջակա միջավայրի նկատմամբ անտարբեր վիճակ, համապատասխան ծրագրերի բացակայություն, ոչ ճիշտ մշակույթի ձևավորում
Զբոսաշրջության զարգացման խթանում	Ենթակառուցվածքների պակաս, մոտիվացիայի պակաս, ոչ նպատակային ծրագրեր, ժամանցի վայրերի բացակայություն, ցուցանակների և տեղեկատվական վահանակների բացակայություն, ոլորտային կառույցների միջև ոչ արդյունավետ համագործակցություն, ոչ ճիշտ պլանավորում, տեղեկատվական աշխատանքների ոչ լիարժեք կազմակերպում,	Համայնքի գերակա ուղղություն հռչակված զբոսաշրջային ոլորտում հիմնախնդիրների կուտակում, մասնակի, ոչ լիարժեք ծրագրերի իրականացում, զբոսաշրջիկների թվի աճի դանդաղ տեմպեր, ոլորտային ծրագրերի ոչ ամբողջական մշակում, խնդրի կարևորության չգիտակցում, համայնքի տնտեսության աճի դանդաղում

	տուրիստական ծառայությունների պակաս, համապատասխան կադրերի բացակայություն, հյուրընկալության ոլորտի մասին հավաստի և ամբողջական տեղեկատվության պակաս	
Համայնքի երիտասարդության խնդիրների լուծմանն ուղղված ծրագրերի և միջոցառումների կազմակերպում	նախաձեռնությունների պակաս, ոչ ճիշտ համագործակցություն, իրազեկման պակաս, համապատասխան կառույցների աշխատանքի ոչ արդյունավետություն, համայնքային բյուջեում խնդրի վերաբերյալ ֆինանսական միջոցների առկայության բացակայություն	երիտասարդների հոսք դեպի մայրաքաղաք, մասնակի խնդիրների լուծում, անտարբերություն, հարմարվելու քաղաքականություն, աշխատատեղերի բացակայություն, նորարական գաղափարների հետընթաց
Համայնքում ծնելիության և բազմազավակության խթանում	Սոցիալական առկա վիճակ, բնակարանային պայմաններ, արտագաղթ, ապագայի նկատմամբ անվստահություն, խրախուսող և նպատակային ծրագրերի բացակայություն	բնակչության թվի նվազում, բնակչության «ծերացում» մանկապարտեզների, դպրոցների թերբեռնվածություն
Բնակչության առողջության պահպանման և բարելավման ծրագրերի իրականացում, արդյունավետ և մատչելի բժշկական սպասարկման պայմանների ստեղծում	տեղեկատվության պակաս, համակարգային խնդիրների բաց, բնակչության մտածելակերպ, կանխարգելող ծրագրերի ձևական բնույթ, անվստահություն ոլորտի նկատմամբ, առողջ ապրելակերպ քարոզող ծրագրերի սակավություն, ժամանակակից սարքավորումների անհասանելիություն, ԲԱ- ների շենքային պայմանների վատ վիճակ	հիվանդությունների ուշ հայտնաբերում, հետազոտությունների պակաս,հիվանդություն ների թվի աճ կյանքի միջին տևողության կրճատում
Բարեգործության խթանում՝ համայնքում մշակութային, կրթական գիտական, առողջապահական, մարզական, սոցիալական և այլ հաստատությունների հիմնադրման, ֆինանսավորման, ինչպես նաև դրանց ֆինանսական անկախության ապահովման նպատակով	վստահության պակաս, իրազեկման պակաս, ուղղորդման բացակայություն, համայնքային առաջնահերթությունները ներկայացնելու խնդիր, բարեգործական կառույցների հետ անարդյունավետ աշխատանք	Բարեգործական ծրագրերի պակաս, արտաքին կապերի բացակայություն, ոչ նպատակային ներդրումներ
Մարդկային ռեսուրսների	Կադրային ոչ ճիշտ	գործունեության

կառավարում	քաղաքականություն, աշխատանքային ոչ հստակ հարաբերություններ, աշխատավարձերի պակաս, աշխատատեղերի սակավություն, վերապատրաստման դասընթացների անարդյունավետություն, ոլորտի գործիքակազմին չտիրապետում, խրախուսման մեխանիզմների ոչ լիրաժեքություն կամ չկիրառում	անարդյունավետություն, կադրերի ոչ ճիշտ ընտրություն, անբավարար արդյունքներ, մոտիվացիայի պակաս, կադրային հոսք, պատասխանատվության պակաս

3.1 Համայնքի ուժեղ և թույլ կողմերի, հնարավորությունների և սպառնալիքների (ՈՒԹՀՍ) վերլուծություն

Համայնքի ուժեղ կողմերը

1	Համայնքն ունի բարենպաստ աշխարհագրական դիրք մշտական կապի մեջ է մարզկենտրոնի և մայրաքաղաքի հետ:
2	Համայնքի վարչական տարածքով է անցնում Երևան-Արմավիր մայրուղին:
3	Պատմամշակութային արժեքների առկայություն
4	Գազաֆիկացված համայնք
5	Համերաշխ և հյուրասեր բնակչություն
6	Բնակչության վստահությունը Տեղական ինքնակառավարման մարմինների նկատմամբ
7	Մատչելի աշխատուժի առկայություն
8	Գյուղատնտեսական նշանակության հողերի առկայություն
9	Բնական ջրերի առկայություն
10	Բնակլիմայական բարենպաստ պայմաններ
11	Արտադրական ազատ տարածքների առկայություն

Համայնքի թույլ կողմերը

1	Արտագնա աշխատանք
2	Գործազրկության բարձր մակարդակ
3	Սոցիալապես անապահով ընտանիքների բարձր տոկոս
4	Բնակչության արտահոսք գյուղերից
5	Ենթակառուցվածքների անմխիթար վիճակ
6	Երիտասարդության աշխատանքային և ժամանցային վայրերի բացակայություն
7	Վերապատրաստված մասնագետների բացակայություն
8	Աշխատավարձի ցածր դրույքաչափեր անվճարունակություն

9	Արդյունաբերական ձեռնարկությունների բացակայություն
10	Արտադրական ձեռնարկությունների փոքր թիվ
11	Միջհամայնքային տրանսպորտի թույլ զարգացվածություն
12	Ճանապարհների անբարեկարգ վիճակ
13	Վթարային շենքերի առկայություն

Հնարավորություններ

1. Համագործակցության շրջանակների ընդլայնում
2. Կառավարության աջակցման ծրագրեր (ներառյալ՝պետական բյուջեից տրվող դոտացիաներ և սուբվենցիաներ)
3. Մասնավոր սեկտորի և բարերարների կողմից ներդրումային ծրագրերի իրականացում
4. Տնտեսական կյանքի աշխուժացում
5. Աշխատուժի առկայություն
6. Կառավարության տրամադրվածությունը համայնքի զարգացման նկատմամբ
7. Ներդրողների հոսք
8. Տուրիզմի զարգացում
9. ՓՄՁ-ների հնարավորությունների ընդլայնում
10. Նոր աշխատատեղերի ստեղծում
11. Արտերկրից տրանսֆերտների կայուն հոսք
12. Աղբի վերամշակման ծրագիր
13. Էներգոարդյունավետ տեխնոլոգիաների կիրառում
14. Բարենպաստ բնակլիմայական պայմաններ
15. Միջազգային համագործակցություն

Սպառնալիքներ

1. Պատերազմի հնարավոր վտանգ
2. Գործազրկության մակարդակի աճ
3. Հարկային պարտավորությունների կատարման վատ վիճակը
4. Բնակլիմայական պայմանները՝ երաշտը, ցրտահարությունը, կարկտահարությունը
5. Աշխատատեղերի կրճատում
6. Եկամուտների անկայունություն
7. Բնակչության արտահոսք
8. Աղբի վերամշակման բացակայություն
9. Ձմռանը տրանսպորտային խնդիր

4. Նպատակների սահմանում և գործողությունների պլանավորում

Համայնքի զարգացման տեսլական

Համայնքի առաքելությունն է ապահովել առողջ և անվտանգ շրջակա միջավայր, որակյալ ծառայություններ մատուցել համայնքի բնակչությանը, ապահովել համայնքի բնականոն զարգացումը, համայնքը դարձնել բարեկեցիկ և մրցունակ ներդրումների համար:

Համայնքի ռազմավարական նպատակն է՝ բնակչության սոցիալ-տնտեսական պայմանների հետևողականորեն բարեփոխումներ անցկացնելու ճանապարհով՝

բիզնեսի խթանում, տուրիզմի զարգացում և այլն, ապահովել համայնքի կայուն զարգացումը:

3.2 Համայնքի զարգացման անմիջական նպատակներ

1. Խոյ համայնքի տարածքային համաչափ,կայուն զարգացումը և պլանավորումը
2. Համայնքի բնակչության կենսական շահերի ապահովումը,
3. Համայնքային տնտեսության բոլոր ոլորտների՝ ժամանակի պահանջներին համահունչ զարգացման ապահովումը

Տարածքային զարգացում

- ✓ Կհիմնանորոգվեն և կբարեկարգվեն ներհամայնքային ճանապարհները, մայթերն ու փողոցները :
- ✓ Կբարեկարգվեն համայնքային պուրակները, կհիմնվեն նորերը :
- ✓ Կկառուցվեն մանկական խաղահրապարակներ :

Սպասարկում, առևտուր,տրանսպորտ

- ✓ Կարդիականացվեն բոլոր բնակավայրերի արտաքին լուսավորման համակարգերը ժամանակակից էներգախնայող լուսատուներով :
- ✓ Բարենպաստ միջավայր կստեղծվի համայնքում նոր առևտրային և սպասարկման կենտրոնների ստեղծմանը :
- ✓ Կբարեկարգվեն համայնքի հասարակական տրանսպորտի բոլոր կանգառները :
- ✓ Կապահովվի ներհամայնքային երթուղիների կանոնակարգված սպասարկումը :

Զբոսաշրջություն

- ✓ Առաջիկա հինգ տարիների ընտացքում զարգացնելով ագրոտուրիզմը, այն դարձնել բնակչության համար հիմնական եկամտաբեր ոլորտներից մեկը, էլեկտրոնային հարթակի ստեղծում, որտեղ կլինի տեղեկատվություն համայնքի պատմամշակույթային կոթողների, զբոսաշրջային և ժամանցային վայրերի մասին :

Կրթություն ,մշակույթ,սպորտ

- ✓ Կհիմնանորոգվեն և կարդիականացվեն չգործող մանկապարտեզները , արդյունքում բոլոր բնակավայրերի շահառուների համար հասանելի կդառնա նախադպրոցական կրթությունը :
- ✓ Կվերանորոգվեն համայնքապատկան գրադարանները և կհամալրվի գրքային ֆոնդը:
- ✓ Կվերանորոգվեն և կվերազինվեն մշակույթի տները :
- ✓ Համայնքի տարբեր բնակավայրերում կստեղծվեն սպորտային խմբակներ :

Գյուղատնտեսություն և շրջակա միջավայր

- ✓ Կարդիականացվի և կնորոգվի ոռոգման ցանցը :
- ✓ Բարենպաստ միջավայր կստեղծվի գյուղմթերք վերամշակող և արտահանող ընկերությունների և անհատների համար :
- ✓ Կավելացվեն կանաչապատ տարածքները :
- ✓ Հաճախակի կանցկացվեն շաբաթօրյակներ և սանիտարական մաքրման աշխատանքներ :

Առողջապահություն և սոցիալական ոլորտ

- ✓ Կվերանորոգվեն բուժամբուլատորիաները , ավելի հասանելի և որակյալ կդառնա առաջնային բուժօգնությունը :
- ✓ Կմշակվեն և կիրագործվեն ծրագրեր՝ուղղված համայնքում առավել խոցելի խմբի ներկայացուցիչների խնդիրների լուծմանը :

Երիտասարդություն

- ✓ Կստեղծվի համայնքի ղեկավարին կից երիտասարդական խորհուրդ :
- ✓ Բարենպաստ միջավայր կստեղծվի երիտասարդների ոչ-ֆորմալ կրթության համար:

Արտաքին հարաբերություններ

- ✓ Միջհամայնքային կապերը զարգացնելու համար կիրագործվեն փորձի փոխանակման ծրագրեր:

- ✓ Համագործակցության դաշտ կստեղծվի համայնքի համար կարևոր նշանակության ոլորտներում գործունեություն ծավալող տեղական և միջազգային կազմակերպությունների հետ:

Համայնքի զարգացման ցուցանիշների և անմիջական նպատակների կանխատեսվող արժեքներ /2022-2026թթ/

Ա.13

Տրամաբանական մոդելի բաղադրիչ	2022	2023	2024	2025	2026
Համայնքի կայուն զարգացում					
1.Աղքատության շեմից ցածր գտնվող ընտանիքների ընդհանուր թվին(արտահայտված տոկոսով)	35%	33%	31%	29%	27%
2.Համայնքի սեփական եկամուտների տարեկան աճ՝(արտահայտված տոկոսով)	2%	4%	7%	10%	15%
3.Համայնքում գրանցված բնակիչների թվի փոփոխությունը (չպայմանավորված բնական աճով) նախորդ տարվա համեմատ (արտահայտված տոկոսով)	0.5%	0.55%	0.7%	0.9%	1%
4.Համայնքում անասնապահության զարգացում և անասնապահական մթերքների արտադրության ծավալների աստիճանական մեծացում՝անասնագլխաքանակի տարեցտարի ավելացման և անհրաժեշտ քանակությամբ անասնակերի ապահովման միջոցով	1.5%	1.7%	2%	2.3%	2.5%
5.Համայնքում կաթի, մսի հանձման և վերամշակման արտադրամասի ստեղծում և գործարկում	0.5%	1%	1.5%	2%	2.5%
1.Ակտիվ մշակութային և մարզական կյանքի կազմակերպումը՝ երիտասարդության ներգրավմամբ	2500.0 հազ.ՀՀ դրամ				
1.1Համայնքի մշակույթի տան սրահի վերանորոգումը և մշակութային կյանքի աշխուժացում	18000.0 հազ.ՀՀ դրամ				
2.Համայնքի կառուցապատումը, բարեկարգումը և կանաչապատումը, համայնքի աղբահանությունը և սանիտարական մաքրումը, կոմունալ տնտեսության աշխատանքների ապահովումը,իմչպես նաև համայնքային գերեզմանատան պահպանումը և գործունեության ապահովումը	50000.0 հազ.ՀՀ դրամ				

2.2Համայնքի փողոցների բարեկարգում	16500.0 հազ.ՀՀ դրամ				

2.3 Բակային տարածքների բարեկարգում ու ասֆալտապատում	11000.0 հազ.ՀՀ դրամ				
2.4 Ոռոգման ցանցի հիմնանորոգում ու վերակառուցում	30000.0 հազ.ՀՀ դրամ				
3.Համայնքի կոմունալ տնտեսության աշխատանք- ների կազմակերպում, համայնքի սեփականություն համարվող բնակելի տների և ոչ բնակելի տարածքների, վարչական շենքերի և այլ շինությունների պահպանումը, շահագործումը, կազմակերպումը, դրանց նորոգումը	50000.0 հազ.ՀՀդ րամ				
4.Համայնքում ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի զարգացմանը նպաստում,սպորտային հրապարակների և մարզական այլ կառույցների շինարարության իրականացում, հանգստի գոտիների ստեղծումը	2500.0 հազ.ՀՀդ րամ				
5.Բարեգործության խթանումը՝ համայնքում մշակութային, կրթական, գիտական, առողջապահական, մարզական,սոցիալական և այլ հաստատությունների հիմնադրման, ֆինանսավորման, ինչպես նաև դրանց ֆինանսական անկախության ապահովման նպատակով	73495.0 հազ.ՀՀդ րամ				

Նշված խնդիրների լուծման նպատակով նախատեսվող ծրագրերը
ներկայացվում են ծրագրային անձնագրերով

ԾՐԱԳՐԻ ԱՆՁՆԱԳԻՐ N1

Համայնքապետարանի աշխատակազմի պահպանում,

Հանրային որակյալ ծառայությունների մատուցում

Պարտադիր խնդիր, որի լուծմանն է միտված ծրագիրը	Համայնքապետարանի աշխատակազմի գործունեության ապահովում և պահպանում						
Ծրագրի անմիջական նպատակ՝	Ապահովել աշխատակազմի բնականոն գործունեությունը, բարելավել համայնքի բնակչությանը մատուցվող հանրային ծառայությունները, մշակել և իրականացնել համայնքի զարգացման քաղաքականությունը						
	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
		0	500935.8 հազ.ՀՀ դրամ				
Ծրագրի միջանկյալ արդյունքներ	1.						
	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
		0	500935.8 հազ.ՀՀ դրամ				

(Ծրագրի անվանում)

		ամ					
	2.						
	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
		0 հազ.ՀՀ դրամ	500935.8 հազ.ՀՀ դրամ				
Ծրագրի հիմնական գործողությունները	1-Աշխաակազմի պահպանություն 2-Համայնքի հողի հարկի և գույքահարկի գանձման ավտոմատացված համակարգերի սպասարկում 3-Համայնքի անշարժ գույքի կառավարում 4-Համայնքապետարանի շենքի և գույքի ընթացիկ նորոգում 5-Տեղական հարկերի, տուրքերի և վճարների հավաքագրմամբ զբաղվող աշխատակիցների վերապատրաստումներ 6-Հողի հարկի,գույքահարկի, տեղական տուրքերի և վճարների բազաների ճշտում, հարկատուների ծանուցում 7-Ապառքներ ունեցող հարկատուների հետ բացատրական աշխատանքների իրականացում, պարտականությունները չկատարողների նկատմամբ դատարան կամ ԴԱՀԿ հայցադիմումների ներկայացում 8-Աշխատակազմի աշխատողների արդյունավետ և թափանցիկ գործունեության ապահովվում 9-Համայնքի ֆինանսական թափանցիկ և արդյունավետ կառավարում, համայնքի գույքի կառավարման բարելավվում 10-Աշխատակազմում գործող տեղեկատվական և հեռահաղորդակցության համակարգերի գործունակ աշխատանք						
Ծրագրի բյուջեն	Ընթացիկ ծախսեր՝ 500935.8 հազ. ՀՀ դրամ Կապիտալ ծախսեր՝ հազ. ՀՀ դրամ Ընդհանուր բյուջեն՝ 500935.8 հազ. ՀՀ դրամ						
Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ այլ ռեսուրսներ							

Ծրագրի իմնական ռիսկերը	
Ծրագրի հիմնական շահառուները	Համայնքի բնակիչները
Ծրագրի սկիզբ և ավարտ	2022-2026
Ծարագրի համառոտ նկարագրություն	Խոյի համայնքապետարանի աշխատակազմի պահպանման միջոցով համայնքի ՏԻՄ-երը ապահովում են օրենքով իրենց վերապահված լիազորությունների իրականացումը և համայնքի գործունեության կազմակերպումը: Այս ծրագիրը յուրաքանչյուր տարի կրկնվող է և անհրաժեշտ է համայնք բնականոն գործունեությունը կազմակերպելու և բնակչությանը որակյալ ծառայություններ մատուցելու համար:

ԾՐԱԳՐԻ ԱՆՁՆԱԳԻՐ N2

Խոյ համայնքում նախադպրոցական կրթության ապահովում և ընդլայնում

(Ծրագրի անվանում)

<table>
<tr><td>Պարտադիր խնդիր, որի լուծմանն է միտված ծրագիրը</td><td colspan="7">Համայնքի նախադպրոցական կրթական հաստատությունների գործունեության և ծառայությունների կենտրոնացվածություն</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Ծրագրի անմիջական նպատակ՝</td><td colspan="7">Ապահովել համայնքում նախադպրոցական կրթական հաստատությունների բնականոն գործունեությունը և համայնքի բնակչությանը մատուցվող նախադպրոցական կրթության հանրային ծառայությունների հասանելիությունը:</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Ցուցանիշներ</td><td>Ելակետային արժեք</td><td colspan="5">Թիրախային արժեքներ</td></tr>
<tr><td>2021</td><td>2022</td><td>2023</td><td>2024</td><td>2025</td><td>2026</td></tr>
<tr><td>0</td><td>68000.0 հազ.ՀՀ դրամ</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
</table>

		ամ					
Ծրագրի միջանկյալ արդյունքներ	1.						
	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
		0	68000.0 հազ.ՀՀ դրամ				
	2.						
	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
		0	68000.0 հազ.ՀՀ դրամ				
Ծրագրի հիմնական գործողությունները	1-ՀՈԱԿ-ների աշխատակազմերի պահպանություն 2-ՀՈԱԿ-ների շենքերի և գույքի ընթացիկ նորոգում 3-Մանկապարտեզների խմբերի կոմպլեկտավորում 4-Երեխաների խնամքի,խաղերի և սննդի կազմակեպում, նրանց նախադպրոցական ծրագրերի ուսուցում 5-Գործող օրենսդրական պահանջներին, սահմանված նորմատիվների, ուսումնասիրությունների իրականացում և կիրառում						
Ծրագրի բյուջեն	Ընթացիկ ծախսեր՝68000.0 հազ.ՀՀ դրամ Կապիտալ ծախսեր՝ Ընդհանուր բյուջեն՝68000.0 հազ.ՀՀ դրամ						
Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ այլ ռեսուրսներ	Կրթական						

Ծրագրի հիմնական ռիսկերը	
Ծրագրի հիմնական շահառուները	Մանկապարտեզ հաճախող երեխաները, համայնքի բնակչությունը
Ծրագրի սկիզբ և ավարտ	2022-2026թթ
Ծարագրի համառոտ նկարագրություն	Խոյ համայնքում գործում է 3 մանկապարտեզ, որտեղ ներկայումս հաճախում է թվով 299 երեխա, և ունեն 46 աշխատող:

ԾՐԱԳՐԻ ԱՆՁՆԱԳԻՐ N3

Համայնքում արտադպրոցական դաստիարակության ծառայության մատուցում, ապահովում և ընդլայնում

(Ծրագրի անվանում)

<table>
<tr><td>Պարտադիր խնդիր, որի լուծմանն է միտված ծրագիրը</td><td colspan="7">Համայնքի երեխաների քիչ ներգրավվածությունը մշակութային կրթօջախներում, արտադպորցական դաստիարակության ցածր մակարդակ:</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Ծրագրի անմիջական նպատակ`</td><td colspan="7">1.Ներկայիս 160 երեխայի փոխարեն մինչև 2026 թվականը ՀՈԱԿ հաճախող երեխաների թիվը հասցնել 300-ի
2.Համայնքում ապահովել արտադպրոցական դաստիարակության հասանելիությունը:</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Ցուցանիշներ</td><td>Ելակետային արժեք</td><td colspan="5">Թիրախային արժեքներ</td></tr>
<tr><td>2021</td><td>2022</td><td>2023</td><td>2024</td><td>2025</td><td>2026</td></tr>
<tr><td>0</td><td>5495.0 հազ.ՀՀ դրամ</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Ծրագրի միջանկյալ</td><td colspan="7">1.</td></tr>
</table>

արդյունքներ	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
		0	5495.0 հազ.ՀՀ դրամ				
	2.						
	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
		0	5495.0 հազ.ՀՀ դրամ				
Ծրագրի հիմնական գործողությունները	1-ՀՈԱԿ-ների պահպանություն 2-ՀՈԱԿ-ի շենքի և գույքի ընթացիկ նորոգում 3-Գործող օրենսդրական պահանջներին, սահմանված նորմատիվներին, կարգերին և չափորոշիչներին ՀՈԱԿ-ի գործունեության համապատասխանության ուսումնասիրությունների իրականացում						
Ծրագրի բյուջեն	Ընթացիկ ծախսեր՝ 5495.0 հազ.ՀՀ դրամ Կապիտալ ծախսեր՝ Ընդհանուր բյուջեն՝5495.0 հազ.ՀՀ դրամ						
Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ այլ ռեսուրսներ							
Ծրագրի հիմնական ռիսկերը							
Ծրագրի հիմնական շահառուները	Արտադպրոցական հիմնարկներ հաճախող երեխաները, համայնքի բնակչությունը						

Ծրագրիսկիզբ և ավարտ	2022-2026թթ
Ծարագրի համառոտ նկարագրություն	Համայնքում գործում է «Մշակույթ և սպորտ» ՀՈԱԿ-ը, որտեղ հաճախում է 160 երեխա: Ծրագրի իրականացման արդյունքում առաջիկա 5 տարիների ընթացքում համայնքի մշակութային կրթօջախ հաճախող երեխաների թիվը կաճի՝ հասնելով 300–ի:

ԾՐԱԳՐԻ ԱՆՁՆԱԳԻՐ N4

Համայնքում գրադարանային ծառայության մատուցում

(Ծրագրի անվանում)

Պարտադիր խնդիր, որի լուծմանն է միտված ծրագիրը	1.Համայնքի գրադարանային ծառայության հասանելիության ընդլայնում:						
Ծրագրի անմիջական նպատակ՝	Ընդլայնել համայնքային գրադարանային ծառայության հասանելիությունը Խոյ խոշորացված համայնքում, կազմակերպել տարատեսակ միջոցառումներ, ֆորումներ, որոնց միջոցով կարելի է նպաստել գրքերի ընթերցման ձգտմանը՝բնակչության շրջանում:						
	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
		0	58192.0 հազ.ՀՀ դրամ				
Ծրագրի միջանկյալ	1.						

<table>
<tr><td rowspan="8">արդյունքներ</td><td rowspan="3">Ցուցանիշներ</td><td>Ելակետային արժեք</td><td colspan="5">Թիրախային արժեքներ</td></tr>
<tr><td>2021</td><td>2022</td><td>2023</td><td>2024</td><td>2025</td><td>2026</td></tr>
<tr><td>0</td><td>58192.0 հազ.ՀՀ դրամ</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td colspan="7">2.</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Ցուցանիշներ</td><td>Ելակետային արժեք</td><td colspan="5">Թիրախային արժեքներ</td></tr>
<tr><td>2021</td><td>2022</td><td>2023</td><td>2024</td><td>2025</td><td>2026</td></tr>
<tr><td>0</td><td>58192.0 հազ.ՀՀ դրամ</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td colspan="6"></td></tr>
<tr><td>Ծրագրի հիմնական գործողությունները</td><td colspan="7">1-Խոյ համայնքի գրադարանների պահպանություն
2- շենքերի և գույքի ընթացիկ նորոգում
3-միջոցառումների կազմակերպում
4-Գործող օրենսդրական պահանջներին գրադարանների գործունեության համապատասխանության ուսումնասիրությունների իրականացում</td></tr>
<tr><td>Ծրագրի բյուջեն</td><td colspan="7">Ընթացիկ ծախսեր՝58192.0 հազ.ՀՀ դրամ
Կապիտալ ծախսեր՝
Ընդհանուր բյուջեն՝58192.0 հազ.ՀՀ դրամ</td></tr>
<tr><td>Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ այլ ռեսուրսներ</td><td colspan="7"></td></tr>
<tr><td>Ծրագրի հիմնական ռիսկերը</td><td colspan="7"></td></tr>
<tr><td>Ծրագրի հիմնական շահառուները</td><td colspan="7">Համայնքի բնակչությունը</td></tr>
<tr><td>Ծրագրի սկիզբ և ավարտ</td><td colspan="7">2022-2026թթ</td></tr>
<tr><td>Ծարագրի համառոտ նկարագրությունը</td><td colspan="7">Համայնքում գործում է 17 գրադարան, գրքային ֆոնդը կազմում է 104397 գիրք :</td></tr>
</table>

ԾՐԱԳՐԻ ԱՆՁՆԱԳԻՐ N5

Աղբահանության և սանիտարական մաքրման ծառայության մատուցում

(Ծրագրի անվանում)

<table>
<tr><td>Պարտադիր խնդիր, որի լուծմանն է միտված ծրագիրը</td><td colspan="7">Խոյ համայնքին պատկանող տրանսպորտային միջոցները բավարար չեն պատշաճ կերպով աղբահանություն իրականացնելու համար, որը ազդում է էկոլոգյաի, սանիտարական վիճակի, գետի ջրի մաքրության, տուրիզմի խթանման և այլնի վրա</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Ծրագրի անմիջական նպատակ՝</td><td colspan="7">Կազմակերպել համայնքում բոլոր գյուղերի աղբահանության և սանիտարական մաքրման ծառայությունների մատուցումը, ապահովել շրջակա միջավայրի մաքրությունը:</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Ցուցանիշներ</td><td>Ելակետային նարժեք</td><td colspan="5">Թիրախային արժեքներ</td></tr>
<tr><td>2021</td><td>2022</td><td>2023</td><td>2024</td><td>2025</td><td>2026</td></tr>
<tr><td>0</td><td>46817.7 հազ.ՀՀ դրամ</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td rowspan="2">Ծրագրի միջանկյալ արդյունքներ</td><td colspan="7">1.</td></tr>
<tr><td>Ցուցանիշներ</td><td>Ելակետային</td><td colspan="5">Թիրախայի նարժեքներ</td></tr>
</table>

		արժեք					
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
		0	46817.7 հազ.ՀՀ դրամ				
	2.						
	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
		0	46817.7 հազ.ՀՀ դրամ				
Ծրագրի հիմնական գործողությունները	1-Աղբահանության և սանիտարական մաքրման սխեմայի, ժամանակացույցի կազմում և հաստատում 2-Իրականացնել աղբի տեղափոխումը աղբավայր						
Ծրագրի բյուջեն	Ընթացիկ ծախսեր՝46817.7հազ. ՀՀ դրամ Կապիտալ ծախսեր՝ Ընդհանուր բյուջեն՝46817.7 հազ. ՀՀ դրամ						
Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ այլ ռեսուրսներ	Համապատասխան տրանսպորտային միջոց՝ աղբատար մեքենա						
Ծրագրի հիմնական ռիսկերը	Մատուցվող ծառայությունների դիմաց բնակչության վճարելու ցանկություն						
Ծրագրի հիմնական շահառուները	Համայնքի բնակիչները						
Ծրագրիսկիզբևավարտ	2022-2026թթ						
Ծարգրի համառոտ նկարագրություն	Առաջիկա տարիների ընթացքում նախատեսվում է ստեղծել կոմունալ ծառայության ավտոպարկ, վերազինել այն նոր մեքենաասարքավուրմներով, որը կապահովի համայնքում սանիտարական ծառայության ավելի արդյունավետ իրականացումը :						

ԾՐԱԳՐԻ ԱՆՁՆԱԳԻՐ N6

Աջակցություն սոցիալապես անապահով ընտանիքներին

(Ծրագրի անվանում)

<table>
<tr><td>Պարտադիր խնդիր, որի լուծմանն է միտված ծրագիրը</td><td colspan="7">Համայնքում աղքատության բարձր մակարդակը ։</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Ծրագրի անմիջականն պատակ՝</td><td colspan="7">Աջակցել սոցիալապես անապահով ընտանիքներին:</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Ցուցանիշներ</td><td>Ելակետային արժեք</td><td colspan="5">Թիրախային արժեքներ</td></tr>
<tr><td>2021</td><td>2022</td><td>2023</td><td>2024</td><td>2025</td><td>2026</td></tr>
<tr><td>0</td><td>35884.6 հազ. ՀՀ դրամ</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td rowspan="9">Ծրագրի միջանկյալ արդյունքներ</td><td colspan="7">1.</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Ցուցանիշներ</td><td>Ելակետային արժեք</td><td colspan="5">Թիրախային արժեքներ</td></tr>
<tr><td>2021</td><td>2022</td><td>2023</td><td>2024</td><td>2025</td><td>2026</td></tr>
<tr><td>0</td><td>35884.6 հազ. ՀՀ դրամ</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td colspan="7">2.</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Ցուցանիշներ</td><td>Ելակետային արժեք</td><td colspan="5">Թիրախային արժեքներ</td></tr>
<tr><td>2021</td><td>2022</td><td>2023</td><td>2024</td><td>2025</td><td>2026</td></tr>
</table>

		0	35884.6 հազ. Հհ դրամ				

Ծրագրի հիմնական գործողությունները	1-Աջակցել սոցիալապես անապահով ընտանիքներին
Ծրագրի բյուջեն	Ընթացիկ ծախսեր՝ 35884.6 հազ.ՀՀ դրամ Կապիտալ ծախսեր՝---- Ընդհանուր բյուջեն՝35884.6հազ.ՀՀ դրամ
Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ այլ ռեսուրսներ	
Ծրագրի հիմնական ռիսկերը	
Ծրագրի հիմնական շահառուները	Համայնքի բնակչությունը
Ծրագրի սկիզբ և ավարտ	2022-2026 թթ
Ծարագրի համառոտ նկարագրություն	Ծրագրով նախատեսվում է աջակցել1000-1500 սոցիալապես անապահով ընտանիքների:

ԾՐԱԳՐԻ ԱՆՁՆԱԳԻՐ N7

Խոյ համայնքի երկրորդական փողոցների խճապատում և հարթեցում

(Ծրագրի անվանում)

Պարտադիր խնդիր,որի լուծմանն է միտված ծրագիրը	Համայնքի փողոցների և ճանապարհների նորոգում և հիմնանորոգում
Ծրագրի անմիջական նպատակ՝	Ունենալ համեմատաբար բարեկարգ և խճապատ երկրորդային փողոցներ

	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
		0	16500.0 հազ. ՀՀ դրամ				
Ծրագրի միջանկյալ արդյունքներ	1.						
	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
		0	16500.0 հազ. ՀՀ դրամ				
	2.						
	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
		0	16500.0 հազ. ՀՀ դրամ				
Ծրագրի հիմնական գործողությունները	1-ին միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ 1.1-Նախագծա-նախահաշիվային փաստաթղթերի կազմում 1.2-Շինարարական կազմակերպության ընտրության մրցույթը 1.3-Կնքել պայմանագիր հաղթող շին. կազմակերպության հետ 1. 4-իրականացնել աշխատանքները 2-րդ միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ 2.1-Իրականացնել աշխատանքները						

	2.2-Կազմել,քննարկել և ընդունել աշխատանքների կատարման ավարտական ակտը
Ծրագրի բյուջեն	Ընթացիկ ծախսեր՝16500.0 հազ. ՀՀ դրամ Կապիտալ ծախսեր՝ Ընդհանուր բյուջեն՝16500.0 հազ. ՀՀ դրամ
Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ այլ ռեսուրսներ	
Ծրագրի հիմնական ռիսկերը	
Ծրագրի հիմնական շահառուները	Համայնքի բակիչները
Ծրագրի սկիզբ և ավարտ	2022-2026թթ
Ծարագրի համառոտ նկարագրություն	Խոյ համայնքի երկրորդական փողոցների 109 կմ հատվածը տեղացած հորդառատ անձրևներից դարձել է անանցանելի, առաջացել են խոր փոսեր՝ ստեղծելով դժվարություններ և անհարմարություններ տրանսպորտային միջոցների և բնակչության համար:

ԾՐԱԳՐԻ ԱՆՁՆԱԳԻՐ N8

Խոյ համայնքի արտաքին լուսավորության համակարգերի ընդլայնում և արդիականացում

(Ծրագրի անվանում)

Պարտադիր խնդիր,որի լուծմանն է միտված ծրագիրը	Համայնքի արտաքին լուսավորության ցանցի ընդլայնում
Ծրագրի անմիջական նպատակ՝	Խոյ համայնքի չլուսավորված փողոցների լուսավորության ապահովում և արդիականացում:

	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2021	2022	2023	2024	2025	
		0	6941.0 հազ.ՀՀ դրամ				
Ծրագրի միջանկյալ արդյունքները	1.						

	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
		0	6941.0 հազ. ՀՀ դրամ				
	2.						
	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
		0	6941.0 հազ. ՀՀ դրամ				

Ծրագրի հիմնական գործողությունները	1-ին միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ 1.1-Նախագծա-նախահաշիվային փաստաթղթերի կազմում 2-միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ 2.1-Իրականացնել աշխատանքները 2.2-Կազմել, քննարկել և ընդունել աշխատանքների կատարման ավարտական ակտը

Ծրագրի բյուջեն	Ընթացիկ ծախսեր՝ 6941.0 հազ. ՀՀ դրամ Կապիտալ ծախսեր՝ Ընդհանուր բյուջեն՝ 6941.0 հազ. ՀՀ դրամ
Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ այլ ռեսուրսներ	
Ծրագրի հիմնական ռիսկերը	
Ծրագրի հիմնական շահառուները	Համայնքի բնակիչները
Ծրագրի սկիզբ և ավարտ	2022-2026թթ
Ծրագրի համառոտ նկարագրություն	Խոյ համայնքի փողոցների մի մասը չունեն փողոցային լուսավորության համակարգ: Այս իրավիճակը որոշակի վտանգ,անհարմարություններ ու դժվարություններ է առաջացնում երեկոյան ժամերին հետիոտների և տրանսպորտային միջոցների համար:

ԾՐԱԳՐԻ ԱՆՁՆԱԳԻՐ N9

Խոյ համայնքի փողոցների բարեկարգում և ասֆալտապատում

(Ծրագրի անվանում)

Պարտադիր խնդիր,որի լուծմանն է միտված ծրագիրը	Համայնքային փողոցների անմխիթար վիճակ:						
Ծրագրի անմիջական նպատակ՝	Համայնքի փողոցների և ճանապարհների նորոգում և հիմնանորոգում						
	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2021	2022	2023	2024	2025	2026

<table>
<tr><td></td><td></td><td>0</td><td>11000.0 հազ ՀՀ դրամ</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td rowspan="5">Ծրագրի միջանկյալ արդյունքներ</td><td colspan="7">1.</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Ցուցանիշներ</td><td>Ելակետային արժեք</td><td colspan="5">Թիրախային արժեքներ</td></tr>
<tr><td>2021</td><td>2022</td><td>2023</td><td>2024</td><td>2025</td><td>2026</td></tr>
<tr><td>0</td><td>11000.0 հազՀՀ</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td>դրամ</td><td>դրամ</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td rowspan="4"></td><td colspan="7">2.</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Ցուցանիշներ</td><td>Ելակետային արժեք</td><td colspan="5">Թիրախային արժեքներ</td></tr>
<tr><td>2021</td><td>2022</td><td>2023</td><td>2024</td><td>2025</td><td>2026</td></tr>
<tr><td>0</td><td>11000.0 հազ ՀՀ դրամ</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Ծրագրի հիմնական գործողությունները</td><td colspan="7">1-ին միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ
1.1-Նախագծա-նախահաշվային փաստաթղթերի կազմում
1.2-Շինարարական կազմակերպության ընտրության մրցույթը
1.3-Կնքել պայմանագիր հաղթող շին. կազմակերպության հետ
1. 4 իրականացնել աշխատանքները
2-րդ միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ
2.1-Իրականացնել աշխատանքները
2.2-Կազմել, քննարկել և ընդունել աշխատանքների կատարման ավարտական ակտը:</td></tr>
</table>

Ծրագրի բյուջեն	Ընթացիկ ծախսեր՝ Կապիտալ ծախսեր՝11000.0 հազ. ՀՀ դրամ Ընդհանուր բյուջեն՝11000.0 հազ. ՀՀ դրամ
Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ այլ ռեսուրսներ	
Ծրագրի հիմնական ռիսկերը	
Ծրագրի հիմնական շահառուները	Համայնքի բնակիչները
Ծրագրի սկիզբ և ավարտ	2022-2026
Ծարագրի համառոտ նկարագրություն	Խոյ համայնքի ներհամայնքային կենտրոնական փողոցների որոշակի հատվածներ հորդառատ անձրևներից և սելավներից դարձել են գրեթե անանցանելի, որը խոչընդոտում է հետիոտների և տրանսպորտային միջոցների ազատ տեղաշարժը:

5. ՀՀԶԾ ֆինանսավորում

Համայնքի յուրաքանչյուր տարվա բյուջեի նախագծի կազմման ծրագրային հիմքը ՀՀԶԾ-ում համապատասխան տարվա համար նախատեսված ոլորտային և բնակավայրային ծրագրերը, որոնց իրականացման համար հաշվարկվել են ֆինանսավորման համապատասխան աղբյուրներ և ծախսեր:

Գործնականում, ՀՀԶԾ-ի իրականացումը հանգում է հիմնականում (չհաշված ֆինանսավորման այլ աղբյուրների հաշվին նախատեսված ծրագրերը) համայնքի գալիք հինգ տարիների բյուջեների կատարմանը: Խոյ համայնքի ՀՀԶԾ-ի ֆինանսավորումն ամփոփված է Աղյուսակ12-ում: Համեմատելով և վերլուծելով համայնքի 2022-2026 թվականների բյուջեների ընդհանուր մուտքերի կանխատեսումների (այդ թվում՝ վարչական և ֆոնդային բյուջեների) և համայքնի 2022-2026 թվականների բյուջեների հաշվին կատարվող ընդհանուր և ոլորտային ծրագրերի ծախսերի (այդ թվում ընթացիկ և ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով) ցուցանիշները տեսնում ենք, որ այդ ծախսերն ամբողջությամբ ապահովված են համապատասխան մուտքերով:

ՀՀԶԾ-ի ՄՈՆԻԹՈՐԻՆԳ

ՀՀԶԾ-ի ներքին մոնիթորինգն իրականացվելու է ՀՀԶԾ-ի և տարեկան ԽՄ-ի կողմից յուրաքանչյուր տարին մեկ անգամ:

ՀՀԶԾ-ի մոնիթորինգն իրականացվելու է ըստ ոլորտային ծրագրերի ու միջոցառումների աշխատանքների կատարման ցուցանիշների:

Աղյուսակ11-ում ներկայացված է ՀՀԶԾ-ում ներառված ծրագրերի միջոցառումների մոնիթորինգի և գնահատման վերաբերյալ տեղեկատվության ներկայացման ձևանմուշը:

Աղյուսակ11.ՄՈՆԻԹՈՐԻՆԳԻ ԱՆՁՆԱԳԻՐ

Խոյ համայնք

(2022-2026)

Տրամաբանական մոդելի բաղադրիչ	Ցուցանիշի փաստացի արժեք(2021)	Ցուցանիշի թիրախային արժեք(2022)	Ցուցանիշի փաստացի արժեք(2023)	Ցուցանիշի կատարողական(2024)	Ցուցանիշի թիրախային արժեք(2025)	Ցուցանիշի փաստացի արժեք(2026)	Ցուցանիշի կատարողական(2027)	Ցուցանիշի թիրախային արժեք**(2028)**	Ցուցանիշի փաստացի արժեք**(2029)**	Ցուցանիշի կատարողական**(2030)**	Ցուցանիշի թիրախային արժեք**(2031)**	Ցուցանիշի փաստացի արժեք**(2032)**	Ցուցանիշի կատարողական**(2033)**	Ցուցանիշի թիրախային արժեք**(2035)**	Ցուցանիշի փաստացի արժեք**(2036)**	Ցուցանիշիկատարողական**(2037)**	Տվյալների հավաքագրման պարբերականությունը		Ցուցանիշի տվյալների աղբյուր	Ցուցանիշի տվյալների մեթոդ
																	Կիսամյակային	Տարեկան		
Համայնքի զարգացում																				
1.Աղքատության շեմից ցածր գտնվող ընտանիքների																			Մարզ պետա րաննե ր(Երև ան, Գյում րի,Վա նաձոր ,Արար ատ, Ջերմու կ	

հարաբերությունը համայնքի ընտանիքների ընդհանուր թվին(արտահայտած տոկոսով)																		X	համայնքների համար՝ համայնքապետարաններ)	
2.Համայնքի սեփական եկամուտների տարեկան աճ,արտահայտված տոկոսով																		X	Համայնքապետարան	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն
3.Համայնքում գրանցված բնակիչների թվի փոփոխությունը (չպայմանավորված բնական աճով)նախորդ տարվա համեմատ, արտահայտված տոկոսով																		X	ՀՀ Ոստիկանություն	Հարցում

4.Համայնքում անասնապահության զարգացում և անասնապահական մթերքների արտադրության ծավալների աստիճանական մեծացում՝անասնագլխաքանակի տարեցտարի ավելացման																				
և անհրաժեշտ քանակությամբ անասնակերի ապահովման միջոցով																				
5.Համայնքում կաթի,մսի հանձման և վերամշակման արտադրամասերի ստեղծում և գործարկում,																				
ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՆՊԱՏԱԿՆԵՐ																		X	Համայնքապետարան	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն
1.Ակտիվ մշակութային և մարզական կյանքի կազմակերպումը՝ երիտասարդության ներգրավմամբ																				

1.1 Համայնքի մշակույթի տան սրահի վերանորոգումը և մշակութային կյանքի աշխուժացում																		X	Համայնքապետարան	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն
2.Համայնքի կառուցապատումը բարեկարգումը և կանաչապատումը, համայնքի աղբահանությունը և սանիտարական մաքրումը,կոմունալ տնտեսության աշխատանքների ապահովումը ինչպես նաև համայնքային գերեզմանատան պահպանումը և գործունեության ապահովումը																		X	Համայնքապետարան	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն

2.1 Համայնքի փողոցների բարեկարգում																		X	Համայնքապետարան	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն
2.2Բակային տարածքների բարեկարգումն ու ասֆալտապատում																		X	Համայնքապետարան	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն
2.3 Ոռոգման ցանցի հիմնանորոգում ու վերրակառուցում																				
2.4Համայնքի հանգստի գոտու վերականգնում																		X	Համայնքապետարան	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն
3.Համայնքի կոմունալ տնտեսության աշխատանքների կազմակերպում համայնքի սեփականություն համարվող բնակելի տների և ոչ բնակելի տարածքների, հանրակացա																				

րանների, վարչական շենքերի և այլ շինությունների պահպանումը, շահագործումը կազմակերպումը և դրանց նորոգումը																				
3.1Բազմաբնակարան շենքերի տանիքների կապիտալ վերանորոգում																		X	Համայնքապետարան	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն
4.Համայնքում ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի զարգացմանը, նպաստում, սպորտային հրապարակների և մարզական այլ կառույցների շինարարության իրականացում, հանգստի գոտիների ստեղծումը																				

5.Բարեգործության խթանումը՝ համայնքում մշակութային, կրթական, գիտական, առողջապահական, մարզական, սոցիալական և այլ հաստատությունների հիմնադրման, ֆինանսավորման, ինչպես նաև դրանց ֆինանսական անկախության ապահովման նպատակով																		X	Համայնքապետարան	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն